

**STAN
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GARWOLIŃSKIEGO
ZA 2024 ROK**

Garwolin, 06.03.2025 r.

SPIS TREŚCI

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TERENU POWIATU	3
II. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KONTROLNO-REPRESYJNEJ, W ZAKRESIE KONTROLI WYKONYWANYCH W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ INSPEKCJI SANITARNEJ ORAZ POMIARACH I BADANIACH WYKONYWANYCH NA RZECZ NADZORU I ZAKRESIE TYCH ANALIZ	4
III. INFORMACJA DOTYCZĄCA WYDANYCH OPINII, W TYM O PROJEKTACH OBIEKTÓW NOWO BUDOWANYCH LUB ADAPTOWANYCH	5
IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA	8
V. OCENA STANU SANITARNO HIGIENICZNYCH OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH	22
VI. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ	25
VII. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	28
VIII. OCENA NARAŻENIA ZAWODOWEGO W ZAKŁADACH PRACY Z UWZGLĘDNIENIEM RODZAJU CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH, WIELKOŚCI POPULACJI ZAWODOWO NARAŻONEJ NA TE CZYNNIKI	32
IX. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH WRAZ Z OCENĄ ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA	37
X. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA	44
XI. WNIOSKI	59

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TERENU POWIATU

Powiat garwoliński zajmuje powierzchnię 1284,29 km², zamieszkuje go 105 349 osób (stan na 30.06.2024 r.).

Do powiatu należą: 2 miasta, tj. Garwolin i Łaskarzew, 3 miasto-gminy, tj. Pilawa, Żelechów i Maciejowice oraz 9 gmin: Garwolin, Łaskarzew, Borowie, Górzno, Miastków Kościelny, Parysów, Sobolew, Wilga, Trojanów.

II. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KONTROLNO-REPRESYJNEJ, W ZAKRESIE KONTROLI WYKONYWANYCH W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ INSPEKCJI SANITARNEJ ORAZ POMIARACH I BADANIACH WYKONYWANYCH NA RZECZ NADZORU I ZAKRESIE TYCH ANALIZ

Wyszczególnienie			Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje					Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych	Nałożone kary pieniężne	Kwota nałożonych kar pieniężnych w złotych
				chemiczne fizyczne mikrobiologiczne					wydane w I instancji				wydane w II instancji przez PWIS								
									przez PPIS i PGIS		przez PWIS										
									merytoryczne	płatnicze	merytoryczne	płatnicze									
0			01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Ogółem		1	260	5	1090		517	3936	211	1216				46				38	10 400,00		
Komórki organizacyjne stacji sanitarno-- epidemiologicznych	higiena	komunalna	2				214	254	39	20				8				1	200,00		
		żywności, żywienia i przedmiotów użytku	3	138	5	133		303	1555	132	1106			7				37	10 200,00		
		pracy	4					115	30	12											
		dzieci i młodzieży	5	122		957		210	8	3											
		radiacyjna	6																		
	epidemiologia	7					1693	2													
	zapobiegawczy nadzór sanitarny	8					60		75				31								
	środki zastępcze						8														
	inne Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	9					41														

III. INFORMACJA DOTYCZĄCA WYDANYCH OPINII, W TYM O PROJEKTACH OBIEKTÓW NOWO BUDOWANYCH LUB ADAPTOWANYCH

Do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

(Dz. U. z 2024 r. poz. 416), należy m.in.:

- uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
  - uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych, a także zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024, poz. 1112, z późn. zm.),
  - opiniowanie i uzgadnianie w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (w zakresie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin),
  - wydawanie opinii w postępowaniach o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
  - uzgadnianie projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz projektu decyzji o warunkach zabudowy zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024, poz. 1130, z późn. zm.).
- Stanowiska w powyższym zakresie zajmowane są na wniosek.

W zakresie uzgodnień dotyczących przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przy sporządzaniu dokumentów planistycznych.

W roku 2024 wydano **22 opinie sanitarne** dotyczące określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko. Opinie dotyczyły głównie nowych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin lub ich części. We wszystkich przypadkach stwierdzono potrzebę przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dla porównania w roku 2023 wydano 2 opinie w tym zakresie.

W zakresie opiniowania projektu dokumentu planistycznego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W roku 2024 wydano **8 opinii sanitarnych** dotyczących nowego projektu i projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Wydane opinie nie zawierały uwag.

Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będące przedmiotem opiniowania zawierały ustalenia w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i krajobrazu dotyczących m. in.: zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenach zabudowy mieszkaniowej, zapewnienia zorganizowanej gospodarki odpadami, zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku.

Dla porównania roku 2023 wydano 5 opinii w tym zakresie.

W zakresie wydawania opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W roku 2024 wydano **8 opinii sanitarnych** uzgadniających przedsięwzięcie w zakresie środowiskowych uwarunkowań zgody na jego realizację.

Dla porównania roku 2023 nie wydano żadnej opinii sanitarnej w tym zakresie.

W zakresie uzgadniania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W roku 2024 wydano **43 opinie sanitarne** w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym 3 opinie stwierdzające konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i określające zakres raportu o ich oddziaływaniu na środowisko (wszystkie dotyczyły budowy farm fotowoltaicznych).

W postępowaniach dotyczących oceny oddziaływania na środowisko opiniowane były przedsięwzięcia wymienione w §3 rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Najwięcej opinii dotyczyło planowanej zabudowy jednorodzinnej, farm fotowoltaicznych oraz przebudowy dróg. We wszystkich dokumentacjach zostały przedstawione rozwiązania chroniące środowisko proponujące techniczne i organizacyjne rozwiązania minimalizujące wpływ przedsięwzięcia na zdrowie i warunki życia ludzi.

Dla porównania w roku 2023 wydano 34 opinie w tym zakresie.

W zakresie uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W roku 2024 dokonano **uzgodnień w formie opinii sanitarnej** łącznie dla **17 projektów budowlanych**, obiektów nowo budowanych oraz projektów technologicznych obiektów poddanych zmianie sposobu użytkowania lub adaptacji. Projekty dotyczyły: lokali kosmetycznych (3 opinie), lokali gastronomicznych (4 opinie), gabinetów lekarskich (2 opinie), zmiany sposobu użytkowania (2 opinie), przebudowy stacji uzdatniania wody (1 opinia), salonu fryzjerskiego (3 opinie), modernizacji budynku stacji paliw (1 opinia), budynek mieszkalno-usługowy (1 opinia).

W trakcie uzgodnienia jednej dokumentacji projektowej dotyczącej gabinetu lekarskiego i punktu pobrań inwestor został wezwany do uzupełnienia błędów formalnych pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania, po czym wycofał podanie.

W opiniowanych dokumentacjach projektowych zwracano szczególną uwagę na spełnienie warunków technicznych w obiekcie (z uwzględnieniem możliwości uzyskania odstępstwa od tych warunków), a także na przyłączenie do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, zapewnienie wentylacji pomieszczeń, dostosowanie układu funkcjonalnego odpowiednio do przeznaczenia obiektu oraz usytuowanie elementów zagospodarowania działki.

Dla porównania roku 2023 wydano 18 opinie w tym zakresie.

W zakresie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

W roku 2024 uczestniczono w **60 kontrolach obiektów** w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania i spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych.

Oceniono załączoną dokumentację pod względem spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych oraz z zakresu prawa budowlanego. Przeprowadzono kontrole odbiorowe w ocenianych obiektach i wydano **57 opinii sanitarnych** o niezgłoszeniu sprzeciwu w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

Najwięcej obiektów przeznaczonych było na działalność:

- fryzjersko-kosmetyczną
- gastronomiczną,
- obiekty użyteczności publicznej (świetlice wiejskie, budynki obsługi pasażerów, obiekty sportowe).

W obiektach oddanych do użytkowania zaopatrzenie w wodę odbywa się z sieci wodociągowej, natomiast odprowadzenie ścieków w większości jest do sieci kanalizacji, a w pojedynczych przypadkach do szczelnego zbiornika na nieczystości płynne. We wszystkich

obiektach przed oddaniem do użytku przeprowadzono badanie wody potwierdzające spełnienie parametrów bakteriologiczno-chemicznych wody.

W obiektach dopuszczonych do użytku w zakresie wentylacji jest wentylacja grawitacyjna, mechaniczna nawiewno-wywiewna oraz klimatyzacja.

Dla porównania w roku 2023 przeprowadzono 69 kontroli i wydano 67 opinii.

W zakresie uzgodnienia projektu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz projektu decyzji o warunkach zabudowy.

W roku 2024 dokonano uzgodnień w formie postanowienia łącznie dla **25 projektów decyzji o warunkach zabudowy**, w tym **12 dotyczących projektu uzgodnienia lokalizacji inwestycji celu publicznego**. Najczęściej postanowienia dotyczyły budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz infrastruktury sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej. Dla porównania w roku 2023 dokonano uzgodnień w formie postanowienia łącznie dla 77 projektów decyzji o warunkach zabudowy.

IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

Wybrane choroby zakaźne w latach 2015-2024

Nazwa choroby zakaźnej	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	ilość zach	zap.*	ilość zach	zap.*	ilość zach	zap.*	ilość zach	zap.*	ilość zach	zap.*	ilość zach	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach	zap.*	ilość zach	zap.*	ilość zach	zap.*
WZW typu C	5	4,6	7	6,4	2	1,8	2	1,8	6	5,5	3	2,7	3	2,8	1	0,9	1	0,9	1	0,9
WZW typu B	3	2,8	4	3,7	1	0,9	1	0,9	10	9,2	1	0,9	-	-	-	-	1	0,9	2	1,9
Salmonelozы zatrucia pokarmowe	71	65,4	54	49,7	26	23,9	45	41,3	35	32,1	11	10,1	37	34,1	18	17	48	45,4	22	20,9
Krztusiec	26	23,9	16	14,7	4	3,7	3	2,8	4	3,7	10	9,2	-	-	1	0,9	1	0,9	165	156,4
WZW typu A	-	-	-	-	10	9,2	2	1,8	7	6,4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,9
Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	16	14,7	28	25,7	18	16,5	22	20,2	26	23,9	14	12,8	14	12,8	36	34	41	38,8	40	37,9
Choroba z Lyme	27	24,9	40	36,8	35	32,1	34	31,2	57	52,3	22	20,2	50	46	71	67	68	64,4	88	83,4
Yersinioza-bakteryjne zakażenia jelitowe	3	2,8	2	1,8	3	2,8	2	1,8	2	1,8	1	0,9	1	0,9	-	-	1	0,9	-	-

*zapadalność na 100 tyś. mieszkańców

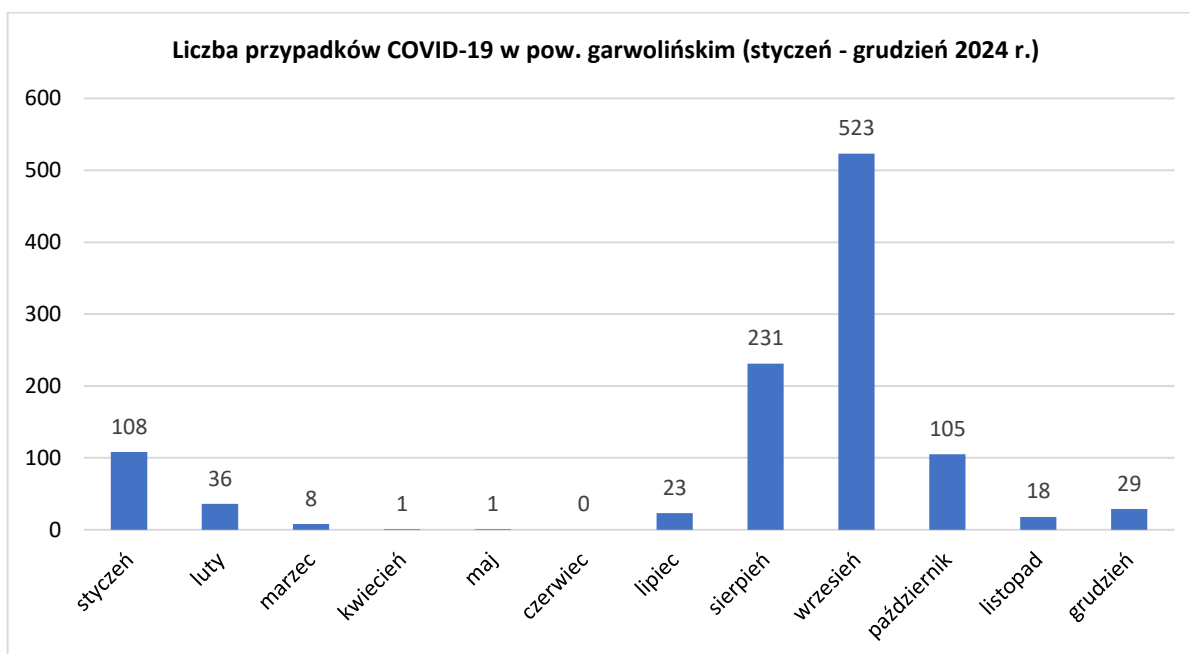

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w roku 2024 r.

Monitorowaniem sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń w powiecie garwolińskim zajmuje się Państwowa Inspekcja Sanitarna zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924, z późn. zm.).

1. SARS-CoV-2 / COVID-19

W Polsce z dniem 30.06.2023 roku zakończył się stan zagrożenia epidemicznego. Zakażenie wirusem SARS-CoV-2 zgodnie z wykazem chorób zakaźnych i zakażeń, pozostaje jako jednostka chorobowa podlegająca zgłoszeniu przez lekarzy do organów PPIS. W 2024 roku zarejestrowano 1083 przypadki zakażeń SARS-CoV-2 wśród mieszkańców powiatu garwolińskiego, 8 przypadków było hospitalizowanych. Zarejestrowano 4 zgony z powodu tych zakażeń. Wszystkie przypadki wykazane na podstawie dodatknych wyników w kierunku SARS-CoV-2 oraz zgłoszeń lekarskich. W 2023 roku odnotowano 1244 przypadki zakażeń wirusem SARS CoV-2, w tym 31 hospitalizacji oraz 6 zgonów z powodu tych zakażeń.

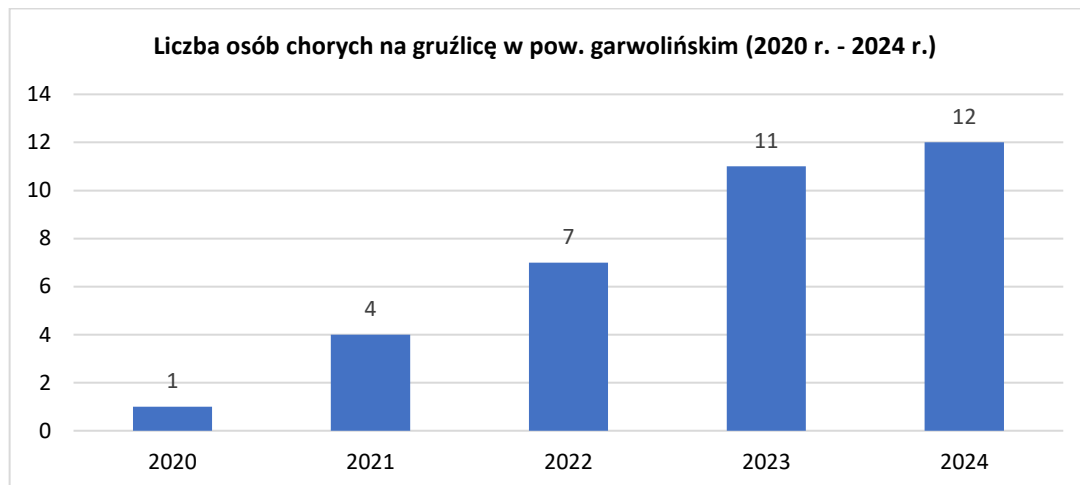
Ogniska epidemiczne COVID-19

W 2024 roku na terenie powiatu garwolińskiego wystąpiło 1 ognisko epidemiczne o etiologii SARS-CoV-2 (Dom Opieki). W porównaniu w 2023 roku zarejestrowano 2 ogniska epidemicznych o etiologii SARS-CoV-2.

2. Gruźlica

W 2024 roku wykonano 12 wywiadów epidemiologicznych z osobami, u których rozpoznano gruźlicę. Żadna z osób nie deklarowała kontaktu ze zwierzętami. Wszystkie osoby ze styczności zgłosiły się do lekarza POZ w celu objęcia opieką i przeprowadzeniem badań. W 2023 roku wykazano 11 przypadków zachorowań na gruźlicę.

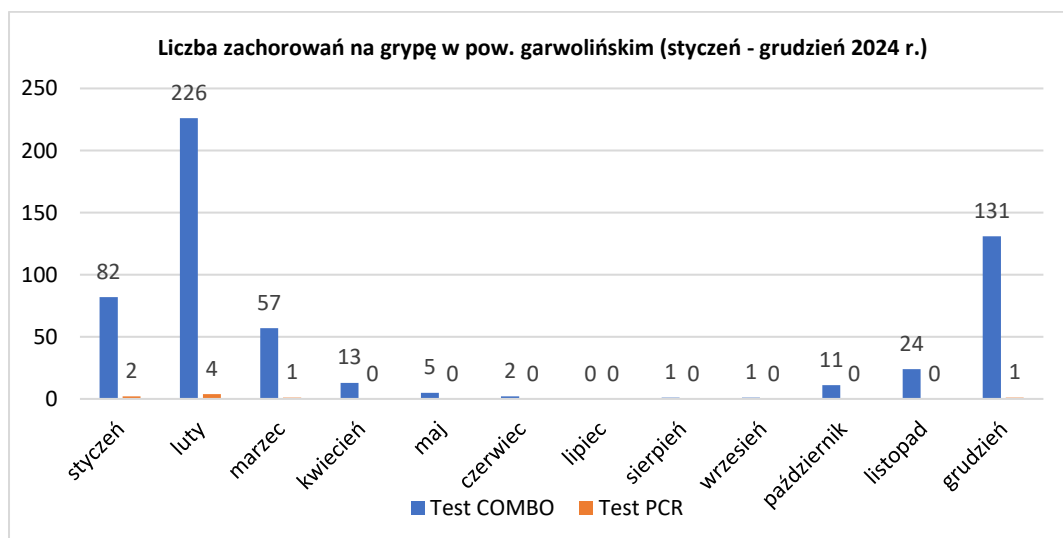
Liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2020 – 2024 przedstawia poniższy wykres:

3. Grypa

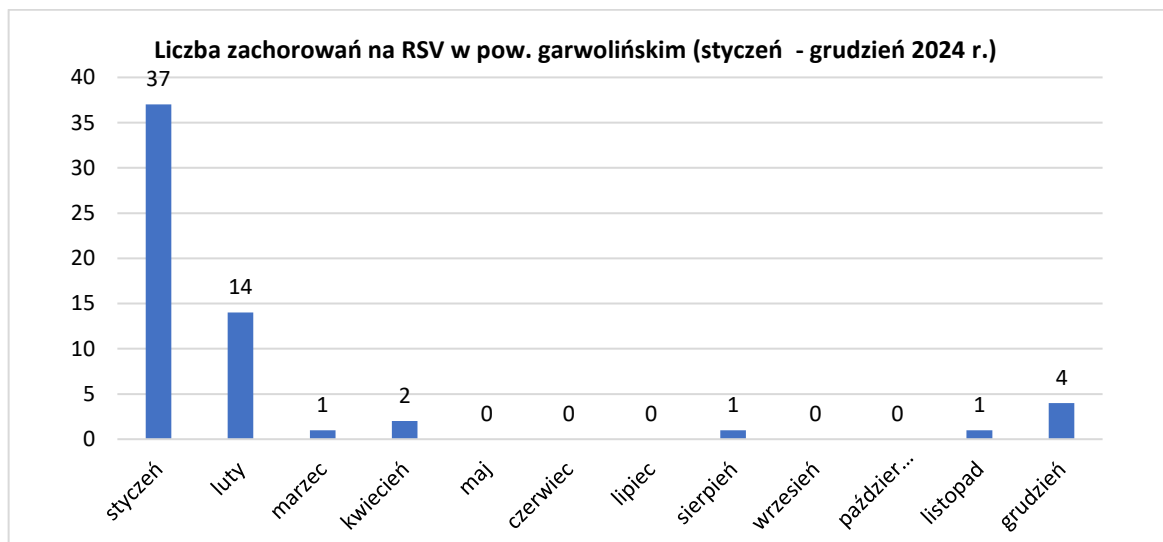
Zakażenie wirusem grypy zgodnie z wykazem chorób zakaźnych i zakażeń, pozostaje jednostką chorobową podlegającą zgłoszeniu przez lekarzy do organów PPIS. Od marca 2023 roku grypa podlega zgłoszeniu po uzyskaniu dodatniego wyniku antygenowego testu Combo. Testy te pozwalają wykryć zachorowania na grypę (typ A i B), SARS-CoV-2,

oraz wirus RSV. W 2024 roku odnotowano 553 przypadki zachorowań na grypę wykrytą testem Combo, oraz 8 zachorowań potwierdzoną badaniem molekularnym PCR, w tym u dzieci 0-14 lat – 2 przypadki. W 2023 roku zarejestrowano 72 przypadki zachorowań na grypę (test Combo) oraz 12 przypadków grypy potwierdzonej testem PCR.

4. RSV

W 2024 r. w powiecie garwolińskim odnotowano 60 przypadków zachorowań na RSV w tym dzieci do lat dwóch 34 przypadki. W 2023 roku zarejestrowano 78 przypadków zachorowań na RSV.

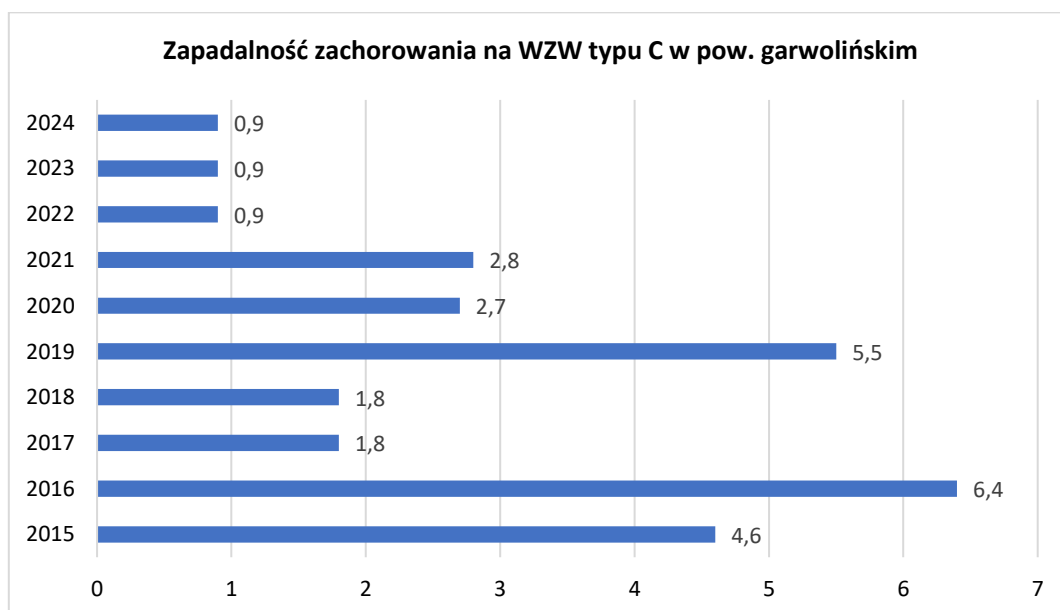

5. Płonica (szkarlatyna)

W 2024 roku w powiecie garwolińskim odnotowano znaczący wzrost zachorowań na płonicę w porównaniu do 2023 roku. Mianowicie w 2024 zarejestrowano 193 przypadki zachorowań, a w 2023 roku było ich 99.

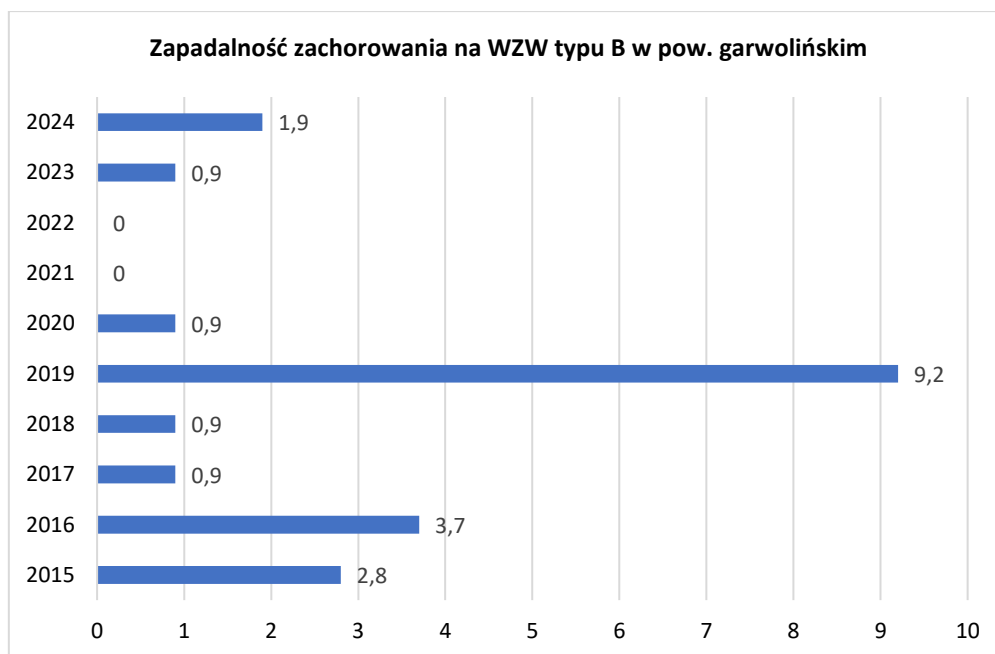
6. WZW typu C

W powiecie garwolińskim w 2024 roku zarejestrowano 1 przypadek Wirusowego Zapalenia Wątroby typu C. W 2023 i 2022 również odnotowano po 1 przypadku WZW typu C.

7. WZW typu B

W 2024 roku w powiecie garwolińskim zarejestrowano 2 przypadki Wirusowego Zapalenia Wątroby typu B. W 2023 roku zarejestrowano 1 przypadek, a w roku 2022 nie wykazano zakażeń WZW typu B.

8. WZW typu A

W 2024 roku w powiecie garwolińskim zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na WZW typu A, u 5 letniej dziewczynki. Droga szerzenia nieustalona. W ramach dochodzenia epidemiologicznego objęto nadzorem i skierowano do lekarza POZ osoby z najbliższego kontaktu (rodzice i brat) oraz personel i dzieci z przedszkola, do którego uczęszczało dziecko (4 Panie opiekunki i 22 dzieci). U 3-ga dzieci po konsultacji lekarskiej wykonano szczepienie przeciwko WZW typu A. Na przestrzeni 10-u lat ostatnie zachorowania – 7 przypadków WZW A odnotowano w 2019 roku.

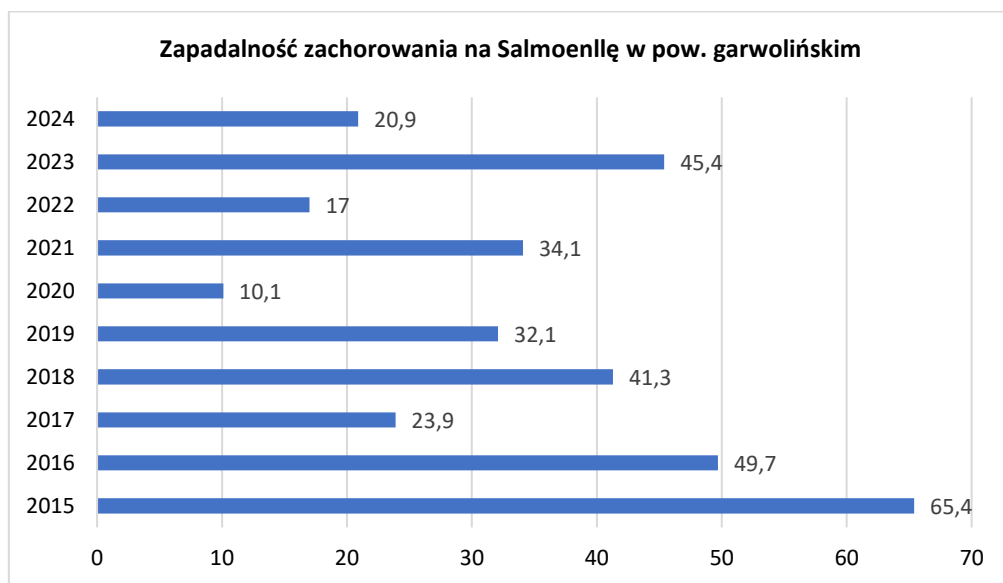
9. Zakażenia i choroby przenoszone drogą pokarmową

Salmonellozy

W powiecie garwolińskim zarejestrowano 22 przypadki zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella. Porównując w 2023 roku odnotowano 48 przypadków zachorowań. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych największa zapadalność na poziomie 65,4 przypada w roku 2015.

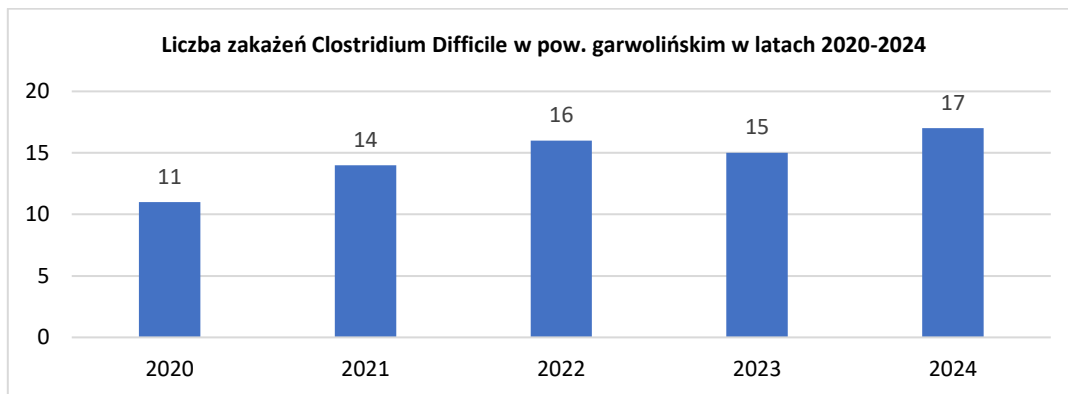
Wśród zarejestrowanych 22 sporadycznych przypadkach zachorowań na salmonellozę, 13 z nich było hospitalizowanych. Przyczyną zatruc w 16 przypadkach były pałeczki Salmonella spp., w 5 przypadkach Salmonella Enteritidis, oraz w 1 przypadku Salmonella Virchow. Prawdopodobne źródło zakażenia w 19 przypadkach nie ustalone, natomiast w 3 przypadkach

domniemane: szejki z surowym jajkiem (1 przypadek), niewłaściwa obróbka i higiena przy przygotowywaniu posiłku z jaj (1 przypadek), niewłaściwa obróbka jaj (1 przypadek).

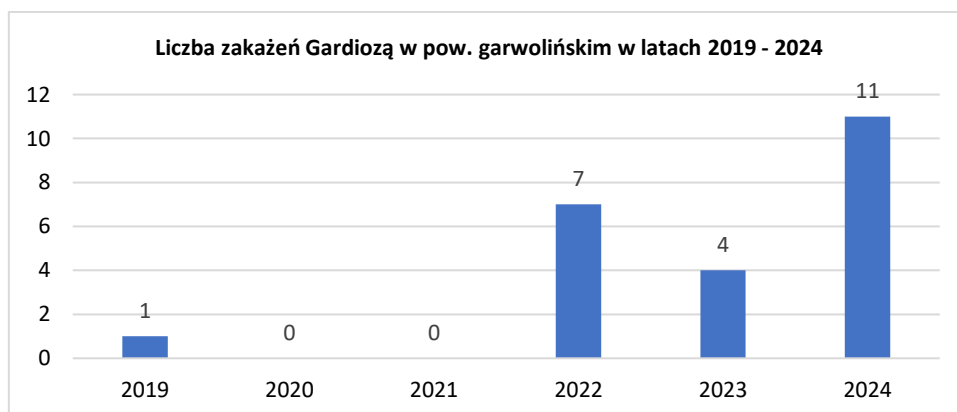
Clostridium Difficile

W powiecie garwolińskim w 2024 roku zgłoszono 17 przypadków Clostridium Difficile, natomiast w 2023 roku zarejestrowano 15 przypadków /wykres poniżej/

Gardioza (lamblioza)

W 2024 roku zarejestrowano 11 przypadków zachorowań na lambliozę w powiecie garwolińskim, natomiast w 2023 roku odnotowano 4 przypadki zachorowań.

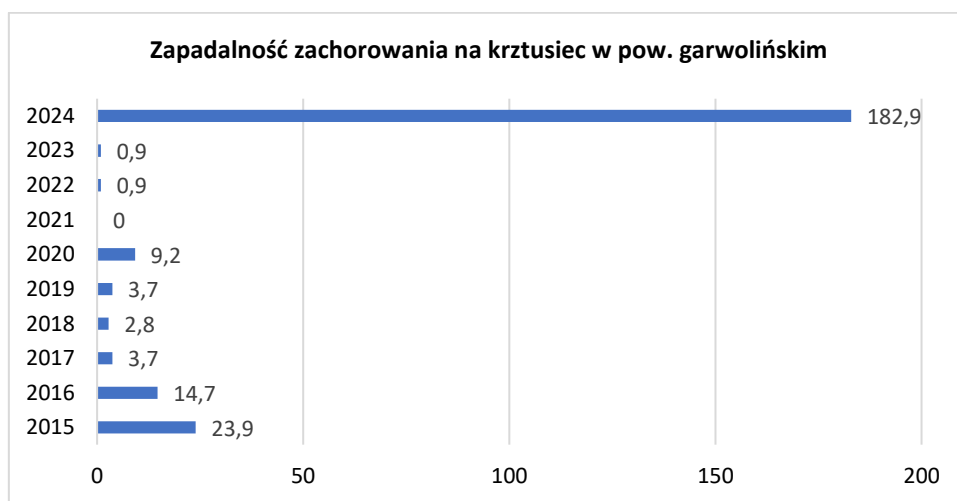

Escherichia coli enterokrwotoczna

W 2024 roku w powiecie garwolińskim zarejestrowano 1 przypadek zakażenia *Escherichią coli* enterokrwotoczną. Na przestrzeni 10-iu lat nie odnotowano przypadków zachorowań na powyższą jednostkę chorobową.

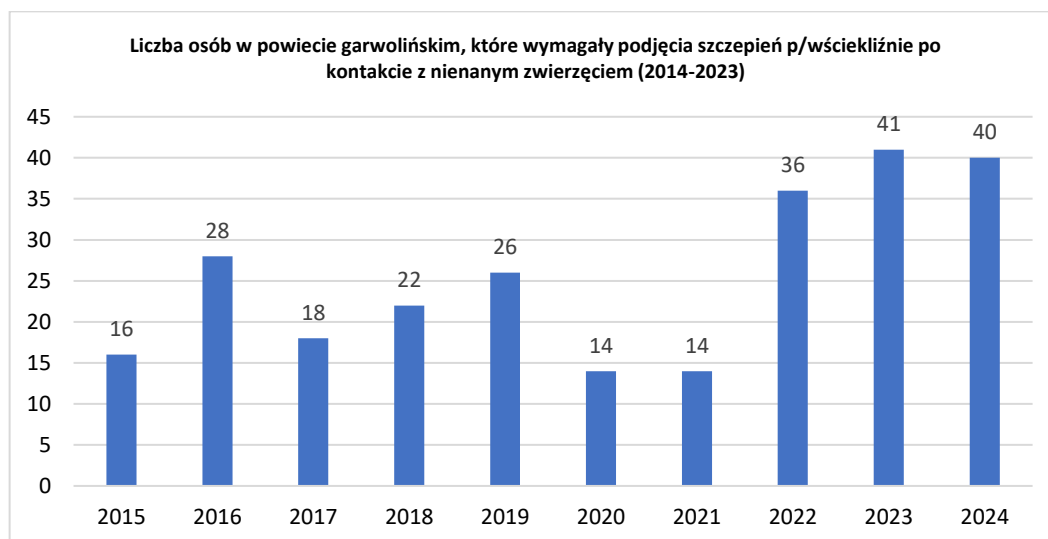
10. Krztusiec

W powiecie garwolińskim w 2024 roku znacząco zwiększyła się liczba zachorowań na krztusiec – 165 przypadki. Dla porównania w 2023 roku w powiecie garwolińskim zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na krztusiec. Jedno zachorowanie wystąpiło również w 2022 roku.

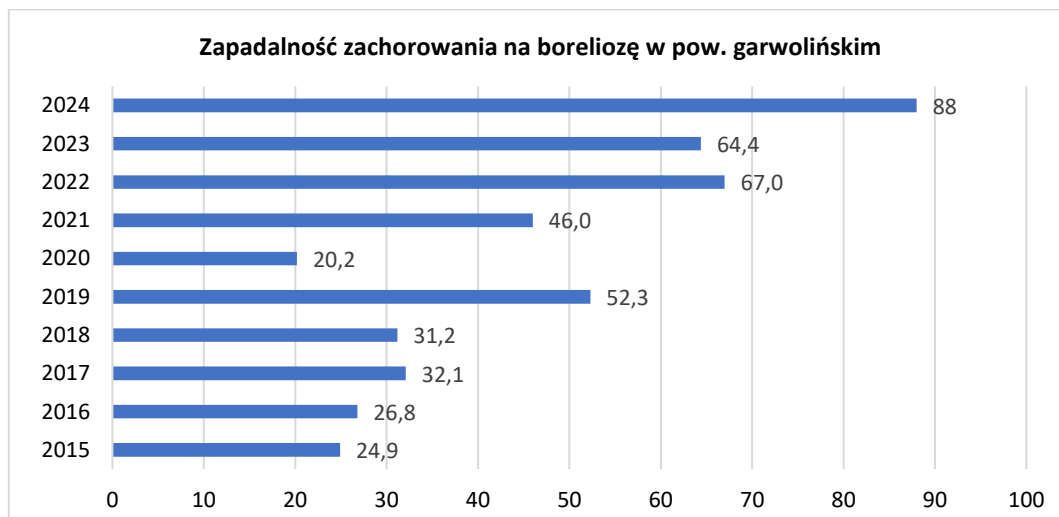
11. Styczność i narażenie na wściekliwość/potrzeba szczepień.

W powiecie garwolińskim w 2024 roku zarejestrowano 40 przypadków kontaktu ze zwierzętami, po których podjęto szczepienia przeciwko wścieklicznie. Zarejestrowano szczepienia po kontakcie z: bezpiecznymi psami – 26, kotami – 12, nietoperzem – 2. Wszystkie przypadki zaszczepiono pełnym cyklem szczepień przeciwko wścieklicznie.

12. Borelioza

W powiecie garwolińskim w 2024 roku zarejestrowano 88 zachorowań na boreliozę. Na przestrzeni 10 lat jest to najwyższa liczba odnotowanych przypadków. W porównaniu do lat ubiegłych, w 2023 roku odnotowano 68 przypadków, a 2022 było 71 zachorowań.

13. Zakażenia przenoszone drogą płciową

Kiła

W 2024 roku w powiecie garwolińskim zarejestrowano 1 przypadek zakażenia kiłą późną. W 2023 roku odnotowano 3 przypadki zakażenia kiłą wczesną, natomiast w 2022 roku było zarejestrowanych 5 zgłoszeń zachorowań na kiłę.

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Podmioty wykonujące działalność leczniczą.

Sekcja Epidemiologii PSSE w Garwolinie prowadzi nadzór nad placówkami udzielającymi świadczeń zdrowotnych poprzez kontrole sanitarne w tym zapewnienie warunków izolacji pacjentów, stosowanie procedur higienicznych zapobiegających zakażeniom, postępowanie w przypadku wystąpienia ognisk zakażeń szpitalnych, stosowanie środków ochrony indywidualnej i sprzętu zapobiegającego zakłuciom przez personel medyczny.

W 2024 roku Sekcja Epidemiologii sprawowała nadzór nad 174 obiektami wykonującymi działalność leczniczą (rok 2023 – 171), tj.:

- I. szpitale – 4;
- II. zakład opiekuńczo -leczniczy – 2;
- III. inne placówki udzielające całodobowych świadczeń – 2;
- IV. lecznictwo otwarte publiczne – 13;
- V. lecznictwo otwarte niepubliczne – 40;
- VI. prywatna praktyka lekarska – 99;
- VII. medyczne laboratoria diagnostyczne – 4;
- VIII. zakłady rehabilitacji leczniczej – 10.

W 2024 roku zarejestrowano **5 nowych podmiotów** leczniczych.

W 2024 roku **3 podmioty** lecznicze zostały zlikwidowane.

Na rok 2024 zaplanowano **96** kontroli stanu sanitarno-higienicznego w podległych podmiotach leczniczych, wykonano **112** kontroli sanitarnych /w tym 96 kontroli planowanych, 16 poza planem: kontrole akcyjne, kontrole po zgłoszonej interwencji, kontrole nowopowstałych obiektów/.

W ramach prowadzonego nadzoru nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wystawiano decyzji administracyjnych.

W 2024 roku nie było skarg, odwołań i zażaleń dotyczących nadzorowanych podmiotów leczniczych oraz pracy w Sekcji EP. Natomiast zarejestrowano **2 interwencje**, których przedmiotem było:

- wg. interweniującego zły stan sanitarno-higieniczny oddziału SOR SPZOZ Garwolin, przeprowadzono interwencyjną kontrolę sanitarną, która nie wykazała stawianych zarzutów;
- prośba o udzielenie informacji, jaki był powód wprowadzenia w OIT SPZOZ Garwolin reżimu sanitarnego, wystosowano pismo do osoby interweniującej wyjaśniające powód wprowadzenia reżimu sanitarnego w ww. oddziale /ognisko epidemiczne/.

Nadzór nad utrzymaniem na bieżąco czystości i porządku:

W kontrolowanych podmiotach leczniczych sprzątaniami zajmują się firmy sprząające oraz osoby sprząające /sprzątaczk/- w zależności od charakteru obiektu.

Placówki posiadają wózki serwisowe, maszyny myjąco-czyszczące /zróżnicowane kolorystycznie, co ułatwia zastosowanie ich do przydzielonego obszaru/, stosowane są zestawy jednorazowych i wielorazowych ściereczek, mopów. W placówkach stosowana jest metoda sprzątania „mop jednego kontaktu”. Do sprzątania wykorzystywany jest także sprzęt tradycyjny np. wiadra, mopy, bawełniane nakładki na mopy, ściereczki jednorazowe i wielorazowe.

Sprzęt przeznaczony do sprzątania po użyciu jest myty, dezynfekowany i przechowywany w pomieszczeniach porządkowych. Nakładki na mopy są przekazywane do pralni lub prane w we własnym zakresie zgodnie z obowiązującą procedurą.

Postępowanie z bielizną w kontrolowanych obiektach jest prawidłowe.

W placówkach zapewniona jest wystarczająca ilość ochronnej odzieży roboczej.

Wszystkie placówki posiadają Plany higieny, Procedury mycia i dezynfekcji małych i dużych powierzchni oraz inne niezbędne procedury do funkcjonowania placówki.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

Nadzór nad procesami dezynfekcji:

Preparaty dezynfekcyjne przechowywane i przygotowywane w pomieszczeniach porządkowych ze sprawną wentylacją. Wszystkie placówki wyposażone są w specjalistyczne wianienki dezynfekcyjne, środki do dezynfekcji rąk umieszczone są w odpowiednich dozownikach.

Rodzaj i forma użytego preparatu do dezynfekcji powierzchni zależy od strefy czystości, dostępności i wielkości powierzchni. Dobór preparatów dezynfekcyjnych zgodny z ich przeznaczeniem. Placówki posiadają opracowane procedury dezynfekcji powierzchni, narzędzi i rąk.

Nieprawidłowości podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono.

Nadzór nad procesami sterylizacji:

Podległe placówki prowadzą okresowe, systematyczne kontrole serwisowe autoklawów. Personel obsługujący autoklawy przeszkolony jest w zakresie sterylizacji przez producenta, dystrybutora sprzętu lub ukończyły szkołę higienistek. Placówki dokumentują pracę każdego urządzenia sterylizacyjnego, część posiada drukarki w zestawie z autoklawem, pozostałe placówki dokumentują w formie rejestru prowadzonego ręcznie. W przeważającej większości placówek każdy proces dodatkowo rejestrowany w rejestrze pracy uwzględniającym załadunek autoklawu (rejestr elektroniczny procesu), lub opisywany załadunek na odwrocie wydruku. Prowadzone są także rejestry cykli sterylizacyjnych. Istnieje możliwość powiązania pacjenta z pakietem narzędzi użytych do jego leczenia. Do każdego pakietu zawierającego zestaw chirurgiczny wkładany jest wskaźnik chemiczny, który jest dołączany do indywidualnej dokumentacji pacjenta. W placówkach przyjęte jest, że na opakowaniu sterylizacyjnym umieszcza się datę sterylizacji i datę ważności sterylizowanego materiału. Dla torebek papierowo-foliowych samoprzylepnych i rękawów papierowo-foliowych zgrzewanych zgrzewarką elektryczną przyjęto okres ważności do 3 miesięcy.

Kontrola biologiczna wewnętrzna skuteczności procesów sterylizacji: Kontrole biologiczne wewnętrzne urządzeń sterylizujących przeprowadzane są 1 raz w miesiącu.

Kontrola chemiczna procesów sterylizacji: Według dokumentacji procesów sterylizacji prowadzonej dla każdego urządzenia, każdy proces kontrolowany jest za pomocą wskaźników chemicznych.

SPZOZ Garwolin posiada własną Centralną Sterylizatornię wyposażoną w 1 sterylizator plazmowy oraz 4 autoklawy.

Nie stwierdzono resterylizacji lub reprocessowania narzędzi wyrobów medycznych.

Postępowanie z odpadami medycznymi:

Postępowanie z odpadami medycznymi w skontrolowanych podmiotach leczniczych było zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi. W placówkach wdrożono procedury postępowania z odpadami medycznymi. Odpady segregowane są w miejscu powstawania w pojemnikach koloru: czerwonego, żółtego lub innego, w zależności od kodu i kwalifikacji wytwarzanych odpadów. Odpady medyczne zakaźne ostre (strzykawki, igły, nożyki itp.) gromadzone w sztywnych jednorazowych czerwonych pojemnikach. Materiał zakaźny miękki (lignina, rękawice, gaziki itp.) gromadzony jest w workach foliowych koloru czerwonego wstawionych do pojemników lub stelaży wielorazowych. Odpady z miejsca wytwarzania wynoszone maksymalnie co 72 godziny do przenośnego urządzenia chłodniczego przeznaczonego na ich gromadzenie i przetrzymywanie, opatrzone są datą otwarcia (rozpoczęcie użytkowania pojemnika) i zamknięcia oraz wytycznymi jakie wprowadziło rozporządzenie z 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi. Podmiot prowadzący rejestr podmiotów wykonujących działalność leczniczą nadał każdej placówce numer księgi rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Wszystkie placówki wytwarzające odpady posiadają umowy na odbiór i utylizację odpadów medycznych zawarte z uprawnionymi podmiotami. Odbiór odpadów najczęściej co 14 dni. Chłodziarki (przenośne urządzenia chłodnicze) zaopatrzone są w termometry do monitorowania temperatury. Każdy odbiór odpadów przez firmę odbierającą odpady jest udokumentowany kartą przekazania odpadów do utylizacji.

W punktach zbiorczych odpadów dostępne są umywalki z bieżącą wodą, dozowniki ze środkiem do dezynfekcji rąk i mydłem, rękawiczki jednorazowe oraz pojemnik na zużyte rękawiczki jednorazowe i ręczniki papierowe.

Sytuacja epidemiologiczna w szpitalach:

W 2024 roku Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 3 kontrole szpitali na terenie działalności PSSE Garwolin (SPZOZ Garwolin, Szpital Mazowiecki w Garwolinie). Kontrole przeprowadzono w związku z ogniskiem epidemicznym i kolonizacją MBL+ w ww. podmiotach leczniczych.

Ponadto zostały przeprowadzone 24 kontrole tematyczne dotyczące czynnego nadzoru nad OPW.

We wszystkich skontrolowanych szpitalach istnieją formalnie powołane Komitety i Zespoły Kontroli i Zakażeń Szpitalnych. Wszystkie skontrolowane placówki mają skład w pełni zgodny z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia. W placówkach prowadzony jest czynny monitoring zakażeń szpitalnych. Na podstawie posiadanych informacji oba szpitale są w stanie przeprowadzić ocenę zakażeń szpitalnych w czasie rzeczywistym każdego dnia. ZKZS sporządza i przesyła odpowiednie raporty miesięczne i roczne do PPIS w Garwolinie zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. W szpitalach powołane są Zespoły do spraw Terapii Antybiotykowej, opracowane są receptariusze szpitalne.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Ogniska zakażeń szpitalnych:

W 2024 r. wystąpiło 1 ognisko epidemiczne, w którym czynnikiem chorobotwórczym była *Klebsiella Pneumoniae* MBL+, oraz 2 przypadki transmisji kolonizacji MBL+.

Realizacja zadań związanych z kontrolą wewnętrzną w podmiotach wykonujących działalność leczniczą: W skontrolowanych w 2024 roku podmiotach leczniczych prowadzone były kontrole wewnętrzne w obszarze realizacji zadań zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Zakres i formy przeprowadzanych kontroli: kontrola dokumentacji, ocena wykonania procedury, analizy zużycia. Kontrole przeprowadzane były okresowo, zgodnie z obowiązującymi terminami to jest nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Wyniki i wnioski z kontroli udokumentowane, po każdej kontroli zostały sporządzone raporty.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wdrożenie procedur poekspozycyjnych: W podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą funkcjonują procedury postępowania po ekspozycji. Kierownicy podmiotu lub osoby wyznaczone sporządzają co 6 miesięcy raport w zakresie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

W SPZOZ Garwolin stosowany jest bezpieczny, zamknięty, próżniowo-aspiracyjny system pobierania krwi.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych 2024 rok

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie sprawuje nadzór nad podmiotami leczniczymi prowadzącymi działalność leczniczą, wykonującymi szczepienia ochronne. PPIS w Garwolinie przeprowadza kontrole w ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych tych podmiotów oraz zajmuje się dystrybucją preparatów szczepionkowych niezbędnych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

W 2024 r. na terenie powiatu garwolińskiego nadzorem objętych było **21 podmiotów leczniczych** z uwzględnieniem oddziału noworodkowego Szpitala Powiatowego w Garwolinie/ w tym:

- w 8 publicznych podmiotów leczniczych, w których funkcjonuje **12** punktów szczepień;
- w 13 niepublicznych podmiotów leczniczych, w których funkcjonuje **14** punktów szczepień.

Łącznie w 2024 r. prowadzono nadzór nad realizacją szczepień ochronnych w **26 Punktach Szczepień**.

W 2024 roku zostało zaplanowanych **14** kontroli wykonawstwa szczepień ochronnych, łącznie wykonano **18** kontroli.

Skontrolowane Punkty Szczepień spełniają wymagania, jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym oraz przestrzegają zasady zachowania łańcucha chłodniczego, wymaganego przy przechowywaniu szczepionek, transporcie szczepionek z PSSE Garwolin do podmiotu leczniczego (zaopatrzenie w termotorby i wkłady chłodnicze, termometr). Podczas prowadzonych czynności kontrolnych w 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w wyżej wymienionym zakresie.

Prowadzono nadzór nad spełnieniem przez lekarzy obowiązku zgłaszania organom PIS przypadków uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych w 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Na dzień 31.12.2024 zarejestrowano w PSSE Garwolin **287** osoby uchylające się od obowiązku szczepień ochronnych /matka, ojciec, opiekunowie prawni/ oraz **279** dzieci, które nie zostały poddane szczepieniom ochronnym. W 2024 roku do obojga rodziców/opiekunów, którzy nie szczepią swojego dziecka w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych wystosowano **121** pism edukacyjno-uświadamiających konieczność wykonywania szczepień ochronnych, wskazujących szczepienia ochronne jako bezpieczną i skuteczną metodę zapobiegania chorobom. Podczas kontroli w podmiotach leczniczych przeprowadzane były rozmowy z lekarzami o ich roli w edukacji rodziców/opiekunów prawnych w zakresie znaczenia szczepień ochronnych w zapobieganiu chorobom zakaźnym. Przeprowadzono **72** indywidualne rozmowy telefoniczne z osobami uchylającymi się od obowiązku szczepień ochronnych.

PPIS w Garwolinie w 2024 roku nie prowadził postępowania administracyjnego w celu egzekwowania wykonania obowiązku szczepień przez osoby uchylające się.

W 2024 roku wśród zaczepionych na terenie powiatu garwolińskiego zgłoszono **1** Niepożądany Odczyn Poszczepienny (NOP), zakwalifikowano został przez lekarza zgłaszającego jako NOP poważny. NOP po szczepieniu szczepionką Cervarix – II dawka. Zgłaszanie i rejestracja NOP odbywa się zgodnie obowiązującymi przepisami prawnymi. Kwalifikacja NOP dokonywana jest przez lekarza, który go rozpoznaje i przekazuje do PPIS.

PPIS po wstępnej analizie NOP przekazuje do dalszej analizy przez WSSE w Warszawie i Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny.

Dystrybucja i przechowywanie preparatów szczepionkowych w PSSE oraz w podległych podmiotach leczniczych

Szczepionki w PSSE w Garwolinie przechowywane są w specjalistycznym urządzeniu chłodniczym do przechowywania leków i preparatów szczepionkowych w ściśle określonej temperaturze tj. od +2 do +8 stopni Celsjusza, zapewniając tym samym właściwe warunki chłodnicze zgodne z wymaganiami producentów. PSSE w Garwolinie posiada również całodobowy rejestrator do monitorowania temperatury w urządzeniu chłodniczym z funkcją powiadamiania SMS /2 urządzenia/ na alarmowy telefon komórkowy w przypadku braku energii lub przekroczenia określonego zakresu temperatur.

Na terenie powiatu garwolińskiego wszystkie punkty szczepień posiadają urządzenia monitorujące temperaturę w urządzeniach chłodniczych do przechowywania preparatów szczepionkowych.

Placówki w 2024 r. nie zgłaszały przerwania łańcucha chłodniczego w urządzeniach chłodniczych do przechowywania szczepionek.

PSSE Garwolin pobiera szczepionki z magazynu z PSSE w Siedlcach. Transport preparatów szczepionkowych odbywa się zgodnie z zasadami łańcucha chłodniczego.

W 2024 roku została zakupiona specjalistyczna przenośna lodówka do transportu szczepionek, urządzenie chłodnicze z zamrażarką do chłodzenia wkładów chłodniczych oraz System zasilania awaryjnego w celu zachowania zasad łańcucha chłodniczego.

Placówki w 2024 roku złożyły **250** wizyt w PSSE w związku z pobraniem preparatów szczepionkowych. Rozdysponowano **18 089 preparatów szczepionkowych**.

Zarządzanie efektywną dystrybucją szczepionek oparte jest o Elektroniczny System Nadzoru nad Gospodarką Szczepionkami /ESNDS/, który zapewnia jednolity obieg dokumentacji.

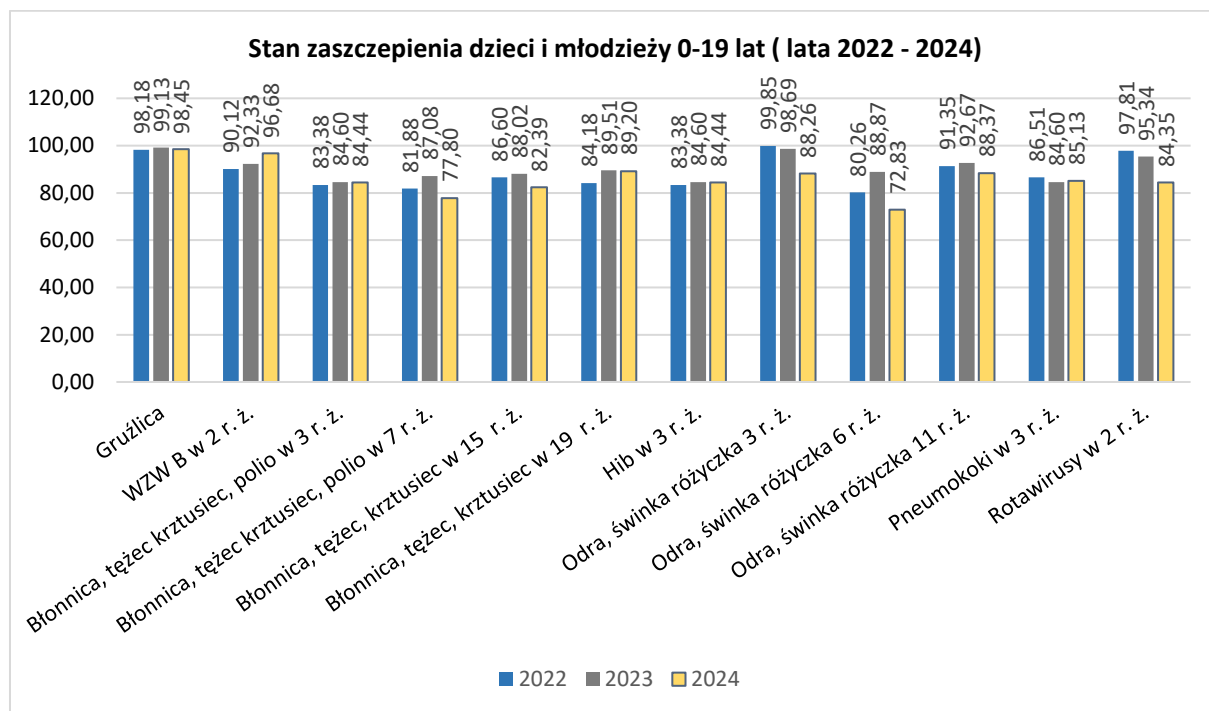
W PSSE Garwolin oraz w podległych podmiotach leczniczych wdrożone są procedury postępowania dotyczące monitorowania warunków przechowywania i transportu preparatów szczepionkowych, postępowania w przypadku awarii urządzenia chłodniczego do przechowywania preparatów szczepionkowych oraz zasad postępowania na wypadek wstrzymania i wycofania z obrotu preparatów szczepionkowych oraz postępowania ze szczepionkami niespełniającymi wymagań jakościowych.

Kontynuowano współpracę z Biurami Podróży w celu informowania wyjeżdżających o niebezpieczeństwie zachorowania i przywlekania chorób zakaźnych oraz o sposobie zapobiegania tym chorobom, zwłaszcza poprzez szczepienia ochronne – **wykonano 2 wizyty**.

W 2024 roku na podstawie analizy rocznego sprawozdania ze szczepień ochronnych MZ-54 szczepieniami wg Programu Szczepień Ochronnych objętych było **24 237 kart uodpornienia dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat**.

Przygotowane na podstawie zebranych danych z podległych podmiotów leczniczych sprawozdanie MZ-54 wykazało poziom wyszczepienia dzieci i młodzieży, zgodnie z ostatnią dawką przyjętą w ramach PSO. Poziom wyszczepienia z roku 2024 jest zbliżony do wartości wskazanych w poprzednim roku sprawozdawczym 2023.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia przeciwko chorobom zakaźnym w grupach wiekowych w roku bieżącym wraz z porównaniem stanu zaszczepienia w roku poprzednim na terenie powiatu garwolińskiego.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi istotną rolę w uodpornieniu populacji odgrywają szczepienia zalecane.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób zaszczepionych z powiatu garwolińskiego szczepionkami zalecanymi w 2024 roku.

Lp.	Rodzaj szczepienia	Liczba osób zaszczepionych w 2024 r.
1	Przeciwno ospie wietrznej	127
2	WZW t B osoby dializowane, z kontaktu z chorym na WZW B oraz chorych na WZW C	77
3	Szczepienie przeciwko tężcowi - poekspozycyjne	2374

V. OCENA STANU SANITARNO HIGIENICZNYCH OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

W 2024 roku realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dot. warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, warunków żywienia zbiorowego, jakości zdrowotnej żywności, warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Podejmowano działania zmierzające do poprawy warunków sanitarno-higienicznych w obiektach żywnościowych oraz wycofania z obrotu produktów niespełniających wymagań.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie nadzorował 1720 obiektów produkcji i obrotu żywnością, żywienia zbiorowego oraz 10 wytwórni materiałów do kontaktu z żywnością, 20 miejsc obrotu materiałami do kontaktu z żywnością. Skontrolowano 309 obiektów w tym: 36 obiektów produkujących żywność, 113 obiektów żywienia zbiorowego, 159 obiektów obrotu żywnością, 1 obiekt obrotu materiałami do kontaktu z żywnością.

Przeprowadzono łącznie 387 kontroli w tym 49 kontroli interwencyjnych.

- 54 kontroli w zakładach produkcji żywności
- 202 kontroli w obiektach obrotu żywnością
- 130 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego
- 1 kontrola obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywności

Kontrole interwencyjne prowadzone były głównie w związku ze zgłoszeniami konsumentów dotyczącymi niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w obiektach, niewłaściwej jakości środków spożywczych, a także w związku z powiadomieniami w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach).

Nieprawidłowości stwierdzane podczas kontroli (interwencyjnych i planowych):

1. Obiekty produkcji żywności

- niezachowanie zasad dobrej praktyki higienicznej;
- brak czystości i porządku w zakładzie;
- niedostateczny stan techniczny pomieszczeń;
- brak wdrożenia lub przestrzegania procedur kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności. Niekompletna, wymagająca weryfikacji dokumentacja Dobrej Praktyki Higienicznej, Dobrej Praktyki Produkcyjnej i systemu HACCP.

2. Obiekty obrotu żywnością

- ekspozycja żywności nieopakowanej w sposób narażający na zanieczyszczenia;
- sprzedaż środków spożywczych przeterminowanych;
- działalność niezgodna z decyzją zatwierdzającą;
- nieprawidłowe oznakowanie środków spożywczych lub brak identyfikacji środków spożywczych wprowadzanych do obrotu;
- brak wdrożenia lub przestrzegania procedur kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności. Niekompletna, wymagająca weryfikacji dokumentacja Dobrej Praktyki Higienicznej, Dobrej Praktyki Produkcyjnej i systemu HACCP.

3. Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte

- błędy w układaniu jadłospisów;
- brak wdrożenia lub przestrzegania procedur kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności. Niekompletna, wymagająca weryfikacji dokumentacja Dobrej Praktyki Higienicznej, Dobrej Praktyki Produkcyjnej i systemu HACCP.

4. Zakład żywienia zbiorowego otwarte

- zły stan techniczny pomieszczeń kuchennych i magazynowych oraz wyposażenia;
- niedostateczny stan sanitarno higieniczny, brak czystości i porządku, nieznanie zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej lub ich niestosowanie;
- brak identyfikowalności surowców, półproduktów;
- działalność niezgodna z decyzją zatwierdzającą;
- brak wdrożenia lub przestrzegania procedur kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności. Niekompletna, wymagająca weryfikacji dokumentacja Dobrej Praktyki Higienicznej, Dobrej Praktyki Produkcyjnej i systemu HACCP.

Mając na uwadze ochronę zdrowia konsumentów, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach egzekwowano w drodze decyzji administracyjnych a także grzywien w drodze mandatu karnego. W 2024 r. wydano 15 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości oraz nałożono 37 mandatów karnych na kwotę 10 200, 00 zł. W 2 przypadkach wnioskowano do Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o nałożenie kary pieniężnej w trybie art. 103 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia podmiotom działającym na rynku spożywczym z powodu prowadzenia działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów.

Jednocześnie należy podkreślić, iż podczas każdej kontroli przeprowadzano rozmowy instruktażowe, edukacyjne o tematyce adekwatnej do zakresu kontroli w celu poprawy warunków i jakości w kontrolowanym obszarze.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2024 r. w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano do badań 303 próbki żywności. Próbkę pobierano w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych (180 próbek) i 123 w kierunku oznaczeń chemicznych (poziom metali szkodliwych dla zdrowia, azotanów, mikro toksyn, substancji dodatkowych, pozostałości pestycydów i innych). Próbkę w większości pobierano z obiektów obrotu żywnością zgodnie z przesłanym planem poboru próbek na dany rok. PPIS w Garwolinie dokonał oceny wyników badań laboratoryjnych i znakowania pobranych próbek środków spożywczych. Na podstawie otrzymanych wyników badań wszystkie próbki uznano za zgodne z obowiązującymi wymaganiami w tym:

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (ang. Rapid Alert System for Food and Feed, w skrócie RASFF) służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następujących w wyniku zidentyfikowania takich produktów. Organy urzędowej kontroli żywności i pasz w Polsce przekazują informacje o stwierdzonych na terenie Polski przypadkach niebezpiecznej żywności, pasz lub materiałów do kontaktu z żywnością zgodnie z zakresem systemu RASFF do Krajowego Punktu Kontaktowego RASFF w GIS, oraz podejmują odpowiednie działania na podstawie powiadomień RASFF i raportują o wynikach tych działań.

W 2024 roku w **51 przypadkach** Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia podejmowała działania zgodnie z procedurami funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach a także w sprawach powiązanych. Produkty wycofywano między innymi z powodu:

- obecności pałeczek Salmonella w elementach drobiu (12 powiadomień);
- przekroczenie rekomendowanego poziomu akryloamidu w żywności (4 powiadomienia)
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów w produktach zbożowych i warzywach (4 powiadomienia);

- przekroczenie limitów przekroczenia innych zanieczyszczeń w tym mykotoksyn (28 powiadomień).
- obecności niezadeklarowanego składnika alergennego (2 powiadomienia)

W związku z powyższym przeprowadzano kontrole interwencyjne w obiektach będących na otrzymanych listach dystrybucji. Otrzymywano pisemne informacje od kierownictwa sklepów o posiadaniu lub nie, kwestionowanych wyrobów. Podczas kontroli sprawdzano dokumentację związaną z dostawą kwestionowanego wyrobu oraz sposób postępowania z ww. wyrobem w przypadku, kiedy był on w sprzedaży. W przypadku gdy w chwili otrzymania powiadomienia sklep posiadał kwestionowaną partię została ona usuwana z sali sprzedaży, zabezpieczana w pomieszczeniach magazynowych i odbierana przez dostawcę lub utylizowana. Fakt ten potwierdzany był okazaniem faktury korygującej lub dokumentu zniszczenia kwestionowanego produktu. O powyższym informowano MPWIS w Warszawie oraz właściwych PPIS zgodnie z funkcjonującymi procedurami systemu RASFF.

Zatrucia pokarmowe

W przypadku wystąpienia ogniska zatrucia pokarmowego dochodzenie epidemiologiczne prowadzone jest wspólnie z sekcją Epidemiologii. W 2024 r. nie zgłoszono ognisk zatruc pokarmowych.

VI. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

- W 2024 roku realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów określających jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wody ciepłej użytkowej w obiektach zamieszkania zbiorowego.
- W ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu garwolińskiego na koniec 2024 roku znajdowało się 30 wodociągów publicznych i 9 wodociągów lokalnych. Wszystkie wodociągi oparte są na ujęciach głębinowych.
- Z wody wodociągowej w 2024 r. korzystało około 104 681 mieszkańców powiatu garwolińskiego.
- Badania ciepłej wody użytkowej przeprowadzono w podmiotach leczniczych, domach pomocy społecznej, obiektach szkolnych typu internaty, domach dziecka.
- Ponadnormatywną obecność bakterii *Legionella sp.* wykryto w 2 obiektach leczniczych i w 1 obiekcie, w którym świadczone są usługi hotelarskie. Podejmowano działania w celu likwidacji nieprawidłowości.

1. Zaopatrzenie ludności w wodę

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 1 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i ciepłej wody użytkowej określono w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Wodociągi są podstawowymi urządzeniami zaopatrzenia ludności miast i wsi w wodę przeznaczoną do spożycia. W roku 2024 z produkowanej przez wodociągi wody korzystało w powiecie garwolińskim około 104 681 mieszkańców powiatu. Wszystkie wodociągi oparte są na ujęciach głębinowych. Woda do spożycia przez ludzi regularnie poddawana jest badaniom mikrobiologicznym i fizykochemicznym zgodnie z ustalonym i zatwierdzonym przez PPIS harmonogramem poboru prób wody w danym roku kalendarzowym.

W 2024 roku zmodernizowano 2 Stacje Uzdatniania Wody w Nowym Goniwilku i Piastowie gm. Żelechów. Wyremontowano oba budynki w środku jak i na zewnątrz. Dokonano wymiany zużytej technologii uzdatniania wody wraz z wykonaniem nowego odwiertu studni głębinowej.

2. Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych

W 2024 roku w nadzorowanych wodociągach odnotowano 12 przypadków wykrycia bakterii grupy coli oraz 1 raz wykryto Enterokoki. W 4 badaniach stwierdzono zwiększoną od zalecanych wartości ogólną liczbę mikroorganizmów niechorobotwórczych. W wyniku podjętych działań naprawczych wraz z końcem 2024 r. woda we wszystkich wodociągach odpowiadała wymogom mikrobiologicznym.

3. Analiza przekroczeń parametrów fizykochemicznych

W 2024 roku w nadzorowanych wodociągach odnotowano 6 przypadków przekroczeń poziomu manganu oraz 1 przypadek przekroczenia poziomu żelaza. W wyniku przekroczeń wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję na poprawę jakości wody pod względem fizykochemicznym.

4. Substancje promieniotwórcze w wodzie przeznaczanej do spożycia przez ludzi

W 2024 roku przeprowadzano badania 7 prób wody surowej na obecność radionuklidów. Próby pobrano z ujęć wód głębinowych, nie stwierdzono przekroczeń granicy wykrywalności badanych izotopów.

5. Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

W 2024 roku przeprowadzono 40 badań prób wody na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w ramach nadzoru PIS. W 6 podmiotach leczniczych zbadano 40 prób. W ramach kontroli wewnętrznej w 3 obiektach zapewniających całodobowe zakwaterowanie dla młodzieży zbadano 9 prób, w 1 placówce zapewniającej całodobową opiekę zbadano 3 próby, w 1 domu dla bezdomnych zbadano 3 próby, w 6 obiektach hotelarskich zbadano 18 prób. W 2 obiektach wykryto ponadnormatywną obecność bakterii *Legionella* sp. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 2 decyzje nakazującą doprowadzenie jakości ciepłej wody do wymagań określonych przepisem prawa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

PŁYWALNIE

- W 2024 roku realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad jakością wody w nieckach basenowych, ciepłej wody użytkowej oraz stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego obiektów.
- Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej z terenu powiatu garwolińskiego znajdowały się 3 baseny kryte, 2 baseny kryto-odkryte oraz 1 basen odkryty.
- W roku 2024 stan sanitarno-techniczny skontrolowanych pływalni nie budził zastrzeżeń.
- Sprawowano nadzór i podejmowano działania podnoszące stan sanitarno-techniczny i porządkowy obiektów.
- Wydano 8 ocen o stanie jakości wody do kąpieli dla basenów krytych i 4 oceny o stanie jakości wody do kąpieli dla basenów kryto-odkrytych oraz 2 oceny o stanie jakości wody w przypadku basenów odkrytych.

1. Stan sanitarno-techniczny pływalni

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzorują warunki higieniczno-sanitarne i stan techniczny obiektów basenowych, w tym: hal basenowych, zapleczy technicznych oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. W 2024 roku skontrolowano 5 ww. obiektów. Wydano decyzję nakazującą na poprawę stanu sanitarno-technicznego krytego basenu kąpielowego. Zalecenia zawarte w decyzji zostały wykonane. Kontrole przeprowadzane są na podstawie obowiązujących przepisów prawa: ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416), ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

2. Ocena jakości wody

Wymogi, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230). Rozporządzenie określa parametry, częstotliwość pobierania próbek wody, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny jakości wody oraz sposób informowania ludności o jakości wody. W myśl zapisów rozporządzenia jakość wody powinna być kontrolowana przez zarządzającego pływalnią z częstotliwością i w zakresie określonym w przepisach. Państwowa Inspekcja Sanitarna dokonuje zbiorczej oceny rocznej, popartej również badaniami jakości wody wykonanymi w ramach prowadzonego nadzoru. Ponadto zarządzający pływalnią ma w obowiązku, wynikającym z powyższego rozporządzenia, nadzorować urządzenia

do uzdatniania wody, rejestrować systematycznie pomiary jakości wody oraz prowadzić badania jakości wody na pływalni zgodnie z harmonogramem ustalonym z państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym. Zarządcy pływalni informują użytkowników o jakości wody, wywieszając aktualną informację na tablicach informacyjnych/stronie internetowej obiektu.

W przypadku basenów krytych i odkrytych wydano 3 oceny jakości wody o nieprzydatności wody do kąpielii z uwagi na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych w nieckach basenowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie podejmował działania mające na celu wyeliminowanie nieprawidłowości.

MIEJSCA WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELII

- W 2024 roku realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad jakością wody w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii oraz stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego tych obiektów.
- Na terenie powiatu garwolińskiego w 2024 r. funkcjonowały 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii, brak nadal zgłoszonych kąpielisk.
- W trakcie trwania sezonu kąpielowego wydano 9 ocen dotyczących jakości wody do kąpielii w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii.
- Prowadzony nadzór pozwolił na bezpieczne korzystanie z terenów rekreacyjnych i kąpielii wodnych.

1. Stan sanitarno-techniczny miejsc wykorzystywanych do kąpielii

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii (Dz. U. z 2019 r. poz. 255) realizowane były kontrole oraz sprawowany bieżący nadzór sanitarny. Wspomniane powyżej przepisy określają zakres obowiązków nałożonych na władze lokalne, właścicieli, administratorów oraz organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Do prowadzenia kontroli jakości wody oraz warunków technicznych zobligowano zarówno organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jak i właścicieli oraz administratorów obiektów, którzy to w ramach kontroli wewnętrznej sprawowali nadzór, dbając o właściwe warunki wypoczynku nad wodą. Na terenie powiatu garwolińskiego w 2024 r. zgłoszone zostały 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii. W lipcu i sierpniu, w trakcie trwania sezonu kąpielowego wszystkie funkcjonujące miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii zostały skontrolowane. Łącznie przeprowadzono 2 kontrole. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny tych miejsc nie budził zastrzeżeń.

2. Ocena jakości wody

W świetle aktualnych przepisów nadzór nad jakością wody wymagał zaangażowania i stałej współpracy z właścicielami/administratorami obiektów, ale również z lokalnymi władzami. Wyniki jakości wody przeznaczonej do kąpielii były przekazywane do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Współpraca z właścicielami/ administratorami obiektów pozwoliła na sprawną komunikację, co pozwoliło na szybkie wydawanie aktualnych ocen jakości wody zamieszczanych na bieżąco na stronie internetowej PSSE w Garwolinie. Kierowano bieżące informacje do właścicieli miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii o zagrożeniu związanym z zakwitem glonów w okresie wysokich temperatur i możliwości wystąpienia ujemnych skutków zdrowotnych u osób korzystających z kąpielii w ww. obiektach. W trakcie trwania sezonu kąpielowego wydano 9 ocen dotyczących jakości wody do kąpielii.

VII. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

- W 2024 roku realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą takimi jak: szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze.
- Na terenie powiatu garwolińskiego w 2024 r. liczba obiektów w ewidencji wyniosła: 4 szpitale, 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze.
- Sprawowano nadzór i podejmowano działania podnoszące stan sanitarno-techniczny i porządkowy obiektów.

Wymagania dla obiektów wykonujących działalność leczniczą regulują między innymi przepisy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924, z późn. zm.), a także rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Szpitala	4	4	0	0	0
Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze	2	2	0	0	0

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

- W 2024 roku realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego nad obiektami użyteczności publicznej, takimi jak: zakłady fryzjerskie, salony kosmetyczne, salony tatuażu i odnowy biologicznej, ustępy publiczne, komunikacja publiczna, obiekty hotelarskie, obiekty pomocy społecznej, dom dla osób bezdomnych, cmentarze, domy przedpogrzebowe i inne obiekty użyteczności publicznej.
- Na terenie powiatu garwolińskiego w 2024 r. liczba obiektów w ewidencji wyniosła: 101 zakładów fryzjerskich, 76 zakładów kosmetycznych, 8 zakładów odnowy biologicznej oraz 25 zakładów świadczących łącznie więcej niż jedną z usług (fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej), 3 ustępy publiczne, 1 dworzec autobusowy, 5 dworców i stacji kolejowych, 6 hoteli skategoryzowanych, 1 motel, 18 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, 1 dom pomocy społecznej, 4 placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku, 1 dom dla osób bezdomnych, 20 cmentarzy, 1 dom przedpogrzebowy, 84 innych obiektów.
- Prowadzony nadzór pozwolił na bezpieczne korzystanie z obiektów użyteczności publicznej. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości były usuwane na bieżąco.

1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

Wymagania dla obiektów, w których świadczone są usługi fryzjerskie, kosmetyczne i tatuażu regulują między innymi przepisy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz

zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924, z późn. zm.).

Jedną z ważniejszych regulacji jest przepis art. 16 ww. ustawy, który nakłada na osoby podejmujące czynności, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, obowiązek wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Zakłady fryzjerskie	101	88	1	0	0
Zakłady kosmetyczne	76	34	0	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	8	6	0	0	0
Salony tatuażu	4	2	0	0	0
Inne zakłady świadczące więcej niż jedną z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu	25	10	1	0	0

Podczas kontroli przeprowadzanych w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły najczęściej:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zakładów.

Kontrole przeprowadzone w 2024 r. wykazały w zdecydowanej większości dobry lub dostateczny stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów. Zalecenia doraźne były sukcesywnie realizowane.

2. Obiekty komunikacji publicznej

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy także kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne zbiorowego transportu publicznego, w tym dworców autobusowych, dworców i stacji kolejowych.

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Dworce i Stacje kolejowe	5	2	0	0	0
Dworce autobusowe	1	1	0	0	0

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 2 dworce kolejowe po kompleksowej modernizacji to ponad 100-letnie dworce kolejowe w Pilawie i Życzynie. Obiekty te są pod ochroną konserwatora zabytków. Na dworcach w Pilawie i Życzynie wyeliminowano

bariery architektoniczne oraz wprowadzono wiele ułatwień dla osób z niepełnosprawnościami. Dworce stały się również bardziej ekologiczne, dzięki zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, takich jak energooszczędne oświetlenie czy systemy inteligentnego zarządzania budynkami, które optymalizują zużycie energii elektrycznej, ciepłej i wody. Przebudowa dworców to również zmiany w jego najbliższym otoczeniu. Oprócz nowych chodników, nawierzchni drogi i elementów małej architektury w sąsiedztwie budynków powstały także wiaty rowerowe oraz parkingi samochodowe.

3. Obiekty hotelarskie

Do obiektów hotelarskich należą hotele, motele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie. Do obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, należą m.in. domy wczasowe i gospodarstwa agroturystyczne. Przy ocenie stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego wymienionych obiektów brano pod uwagę między innymi: jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, gospodarkę ściekową i odpadową, postępowanie z czystą i brudną bielizną oraz pościelą, procedury utrzymania czystości, w tym zaopatrzenie i właściwe przechowywanie środków czystości i preparatów dezynfekcyjnych, dbałość o stan bieżącej czystości i higieny pomieszczeń zwłaszcza na pobyt ludzi, terenu wokół obiektu, stan sanitarno-higieniczny i techniczny budynków. Kontrole były przeprowadzane między innymi na podstawie przepisów określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2166).

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Hotele, Motele obiekty skategoryzowane	7	5	0	1	200 zł
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	18	15	0	0	0

Podczas kontroli przeprowadzanych w obiektach hotelarskich stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły najczęściej:

- niewłaściwego postępowania z bielizną czystą i brudną w obiekcie;

Kontrole przeprowadzone w 2024 r. wykazały w zdecydowanej większości dobry stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów. Zalecenia doraźne były sukcesywnie realizowane. W kontrolowanych obiektach stan sanitarno-techniczny dobry.

4. Obiekty pomocy społecznej

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej kontrolowano placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzone na podstawie przepisów o działalności gospodarczej (umieszczone w rejestrze Wojewody Mazowieckiego). Kontrola była przeprowadzana między innymi na podstawie następujących obowiązujących przepisów: - ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 51) - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 734, z późn. zm.).

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Domy Pomocy Społecznej	1	1	0	0	0
Inne placówki zapewniające całodobową opiekę	4	4	0	0	0

W roku sprawozdawczym 2024 przeprowadzono 4 kontrole w placówkach zapewniających całodobową opiekę.

W powyższych obiektach przeprowadzono również badania ciepłej wody na obecność bakterii *Legionella sp.*, przekroczeń nie stwierdzono.

Stan sanitarny części mieszkalnej w większości powyższych obiektów był odpowiedni. Pokoje mieszkańców były czyste. Stan sanitarny zaplecza placówek także nie budził większych zastrzeżeń. Stwierdzone nieprawidłowości były na bieżąco usuwane.

5. Noclegownie i domy dla osób bezdomnych

Na terenie powiatu znajduje się jeden dom dla osób bezdomnych. W 2024 roku przeprowadzono 2 kontrole. Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzono: obiekt dysponuje środkami czystości, higieny osobistej, dezynfekcji, dezynsekcji; udostępnione są podopiecznym pralki i suszarka. Posiłki przygotowują we własnym zakresie w kuchni przy udziale podopiecznych, którzy mają dostęp do stołówki. Mieszkańcy mają zapewnioną całodobową opiekę medyczną w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia (w tym opieka psychiatryczna). Zapewnione są miejsca dla 33 osób. W okresie zimowym placówka deklaruje możliwości wygospodarowania dodatkowych miejsc noclegowych.

6. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad cmentarzami i postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi kierowano się przepisami:

- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 576);
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1910);
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. Nr 249 poz.1866);
  - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz. U. Nr 75 poz. 405).
- Na terenie powiatu garwolińskiego funkcjonuje 12 zakładów pogrzebowych, które są pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej. W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 obiekty. Stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń.
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie w 2024 roku wydał:
  - 12 decyzji na ekshumację zwłok i szczątków ludzkich,
  - 6 decyzji na wywóz zwłok za granicę,
  - 8 postanowień na sprowadzenie zwłok i szczątków ludzkich do Polski.

VIII. OCENA NARAŻENIA ZAWODOWEGO W ZAKŁADACH PRACY Z UWZGLĘDNIENIEM RODZAJU CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH, WIELKOŚCI POPULACJI ZAWODOWO NARAŻONEJ NA TE CZYNNIKI

Ocena narażenia zawodowego w zakładach pracy z uwzględnieniem rodzaju czynników szkodliwych i wielkości populacji zawodowo narażonej na te czynniki.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie obejmował nadzorem higieniczno-sanitarnym **407** zakładów pracy.

Przekroczenia normatywów dotyczących czynnika fizycznego w postaci: hałasu, drgań mechanicznych i/lub pyłów występowały w **10** zakładach pracy. W wyniku kontroli stwierdzono poprawę warunków pracy dla części pracowników.

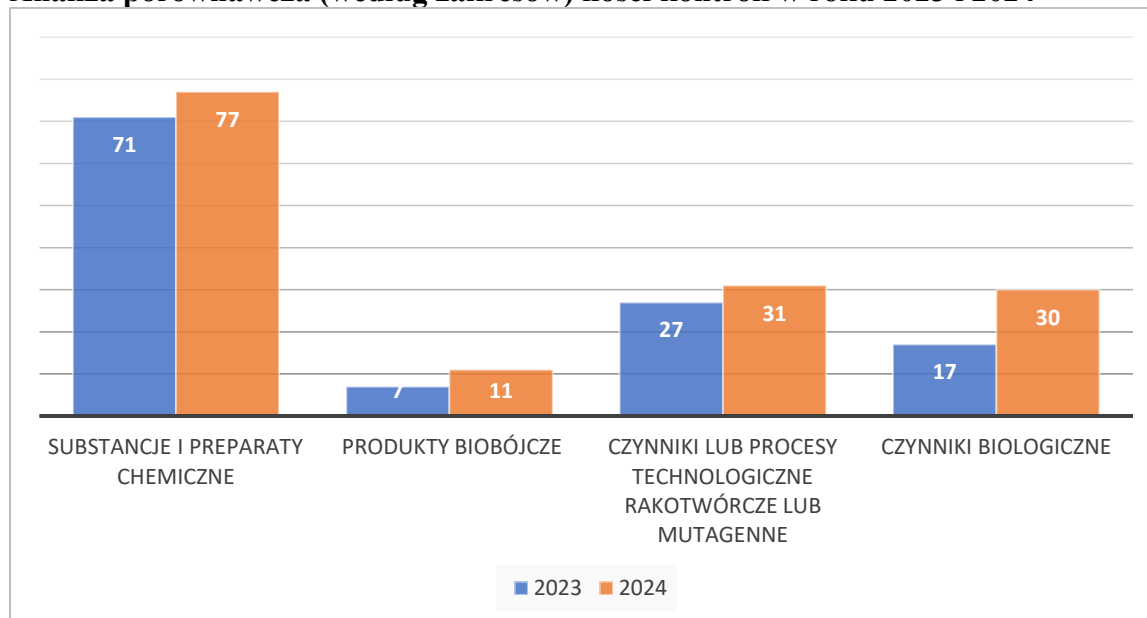
W 2024 roku przeprowadzono **101** kontroli w 81 zakładach pracy, w których zatrudnionych było **3634** pracowników.

Powyższe kontrole prowadzone były:

- w ramach nadzoru nad **substancjami i preparatami chemicznymi** – 77 kontroli;
- w ramach nadzoru nad **produktami biobójczymi** – 11 kontroli;
- w ramach nadzoru nad substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu **rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy** – 31 kontroli;
- w ramach nadzoru nad **czynnikami biologicznymi** w środowisku pracy – 30 kontroli.

W 2024 r. dodatkowo wykonano **11** kontroli (w tym 8 kontroli dotyczyło środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz 3 kontrole kosmetyków).

Analiza porównawcza (według zakresów) ilości kontroli w roku 2023 i 2024

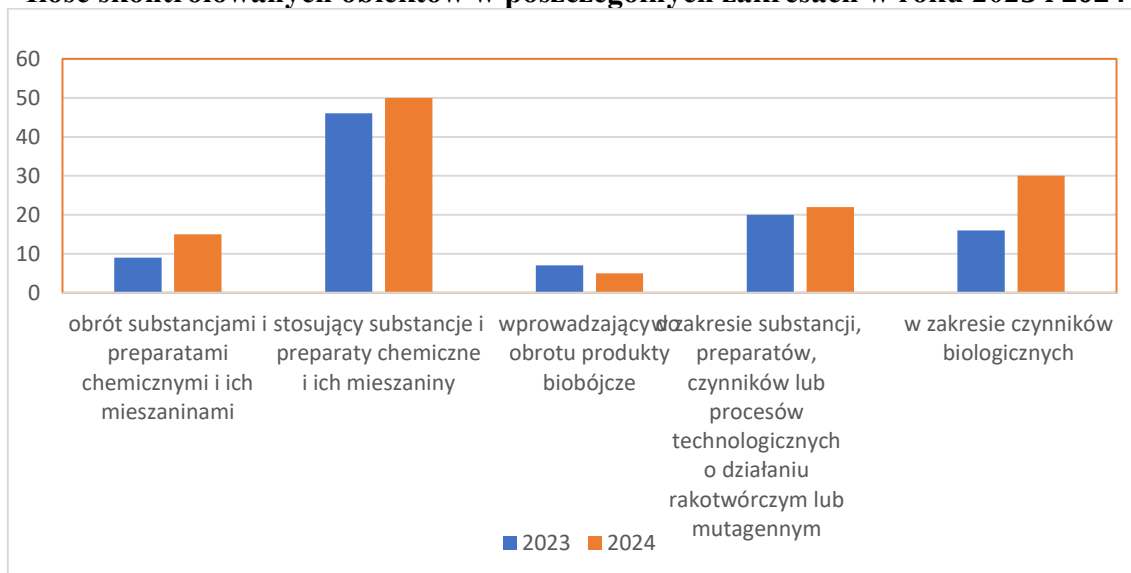

W 2024 roku skontrolowano:

- 15 obiektów zajmujących się **obrotem substancjami i preparatami chemicznymi i ich mieszaninami**;
- 50 obiektów **stosujących substancje i preparaty chemiczne i ich mieszaniny**;
- 5 obiektów w zakresie wprowadzających do obrotu **produkty biobójcze**;
- 22 obiektów w zakresie **substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym** w środowisku pracy;
- 30 obiektów w zakresie czynników **biologicznych** w środowisku pracy.

Ilość skontrolowanych obiektów w poszczególnych zakresach w roku 2023 i 2024

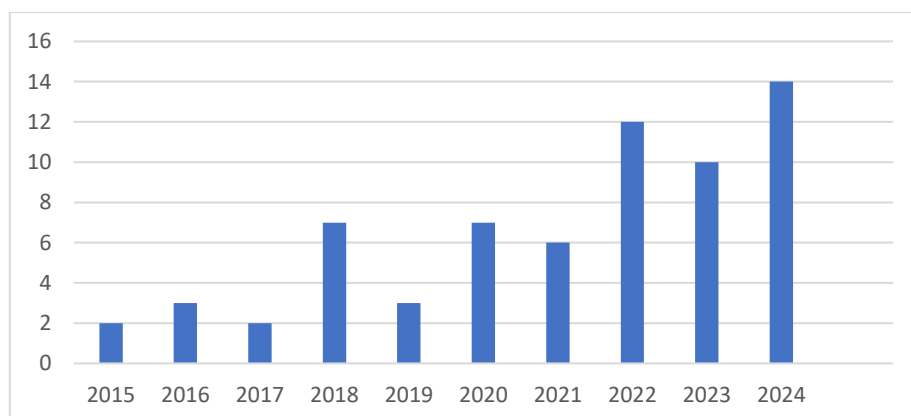
W 2024 r. wydano **14 decyzji dotyczących poprawy warunków pracy** zawierających **105 nakazów**. Nie było decyzji unieruchamiających stanowisko/ oddział/ zakład pracy.

W ewidencji zakładów pracy PSSE w Garwolinie znajdowały się **52 zakłady**, w których występują czynniki rakotwórcze – liczba pracowników narażonych na te czynniki wynosiła **446 osób** w **22 zakładach** pracy.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAWODOWYCH

W 2024 roku zgłoszono **13 podejrzeń chorób zawodowych** i sporządzono **17 kart oceny narażenia** zawodowego. Wydano **13 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej** oraz **1 decyzję o braku podstaw stwierdzenia choroby zawodowej**.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych na przełomie ostatnich 10 lat

**Ogólne dane dotyczące zakładów pracy, w których stwierdzono chorobę zawodową
w 2024 r.**

Lp.	PKD	Stanowisko pracy	Numer choroby zawodowej z wykazu	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób
1.	01	rolnik	26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza	2
2.	10	szwaczka, rolnik, operator linii pakowania, operator ustawiania linii, samodzielny operator	20.1	przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka	1
3.	23	stażysta – kontroler techniczny, kontroler techniczny, analista wad szkła; pakowaczka, pracownik restauracji opłacany stawką godzinową; brakarka, ślusarz-betoniarz	20.1	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka	2
4.	23	ślusarz-betoniarz	19,4	przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie okołostawowe barku	1
5.	47	doradca klienta oraz umowa zlecenie, sprzedawca-kasjer	19.5	przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej	1
6.	49	kierowca	20.1	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka	1
7.	85	nauczyciel, instruktor świetlicy, instruktor d.s. teatru amatorskiego i ruchu artystycznego	15.2	przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych	2
8.	86	portier, lekarz, sanitariusz, kierownik działu technicznego	26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – COVID-19	4

NADZÓR NAD PRACOWNIKAMI NARAŻONYMI NA SZKODLIWE CZYNNIKI BIOLOGICZNE

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy PSSE w Garwolinie znajdowały się **203 obiekty**, w których **występują szkodliwe czynniki biologiczne**. W 2024 roku skontrolowano **30** obiektów. Na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczone do 2 i 3 grupy zagrożenia narażonych było **228** osób.

SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY

W 2024 roku pod nadzorem PPIS w Garwolinie znajdowały się **373** podmioty wprowadzające do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w tym: **6** dalszych użytkowników – formulatorów, **59** dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, **306** stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami) oraz **2** producentów zobowiązanych do rejestracji substancji zgodnie z rozporządzeniem **(WE) Parlamentu Europejskiego i Rady 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006 roku** w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE. L 2006 Nr 396, str. 1, z późn. zm).

OGÓLNA OCENA ZAGROŻEŃ WYNIKAJĄCYCH ZE STANU SANITARNO-HIGIENICZNEGO W ZAKŁADACH PRACY

Sekcja Higieny Pracy PSSE w Garwolinie sprawuje nadzór nad zakładami pracy zatrudniającymi pracowników. Nowe zakłady pracy obejmowane są bieżącym nadzorem sanitarnym na podstawie odbiorów nowych obiektów, własnego rozeznania w terenie przez pracowników sprawujących nadzór nad zakładami pracy lub zgodnie z wytycznymi do planu zasadniczych zadań Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Aktualność informacji dot. nadzorowanych firm sprawdzana jest w bazie „Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej”.

Pierwsza kontrola ma charakter edukacyjny. Ma na celu wskazanie pracodawcom zagrożeń zawodowych powstających w procesach technologicznych oraz wytypowanie stanowisk pracy do badań środowiskowych w celu przeprowadzenia pomiarów stężeń i natężeń (NDS/NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia. W 2024 r. Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 10 kontroli odbiorowych.

W 2024 r. Sekcja Higieny Pracy uczestniczyła w 11 kontrolach interwencyjnych: 5 interwencji było bezzasadnych, natomiast w 5 występowały uchybienia. Wydano zalecenia celem usunięcia nieprawidłowości. 1 kontrola została przekazana do innej instytucji zgodnie z kompetencjami.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI

Współpraca z wojskową Inspekcją Sanitarną.

W ramach postępowania w sprawach chorób zawodowych wystąpiono o sporządzenie 2 kart oceny narażenia zawodowego.

Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy.

W ramach postępowania w sprawach chorób zawodowych przesyłano do wiadomości Państwowej Inspekcji Pracy **14 decyzji** w sprawie chorób zawodowych. Ponadto w trakcie przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy sprawdzano, czy obiekty były nadzorowane przez Państwową Inspekcję Pracy, zapoznawano się z nakazami i zaleceniami PIP oraz ich stosowanie w praktyce.

Współpraca z Mazowieckim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy.

W ramach współpracy z WOMP przesłano 5 skierowań na badania w celu rozpoznania choroby zawodowej oraz sporządzono i przesłano 8 kart zbiorowych oceny narażenia zawodowego. Ponadto przesłano do wiadomości WOMP 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej. Z przedstawicielami WOMP przeprowadzono 6 konsultacji telefonicznych dotyczących prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych.

Współpraca z Wojewódzkim Szpitalem Zakaźnym w Warszawie.

W ramach współpracy przesłano 4 skierowania na badania w celu rozpoznania choroby zawodowej oraz sporządzono i przesłano 7 kart oceny narażenia zawodowego. Ponadto przesłano do wiadomości 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej. Z przedstawicielami Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Warszawie przeprowadzono 7 konsultacji telefonicznych dotyczących prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych.

Współpraca z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi.

Wprowadzono do bazy danych „CRCR” otrzymane od pracodawców (41 zakładów) informacje dot. narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne i przesłano je do IMP w Łodzi.

Do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych IMP przesłano 14 kart stwierdzenia chorób zawodowych.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy uczestniczyli w szkoleniach on-line nt. „Szkolenie dla pracowników Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych z obsługi programu CRCR”, „Zagadnienia związane ze świadczeniem usług w branży beauty (usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu)” organizowane przez Instytut Medycyny decyzji. Pracy w Łodzi.

Współpraca z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie.

Podczas kontroli w zakładach pracy przekazywano materiały informacyjne dotyczące kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym”. Kampania na lata 2023-2025.

Współpraca z ZUS/KRUS

Otrzymano 5 pism o skutkach choroby zawodowej. Zawiadomiono pisemnie KRUS o uprawomocnieniu się 12 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej.

Działania Sekcji Higieny Pracy związane z bieżącym nadzorem sanitarnym nad obiektami w zakresie realizacji ustawy o ochronie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W 2024 r. przeprowadzono 101 kontroli w 81 obiektach, podczas których monitorowano przestrzeganie ustawy antytytoniowej. We wszystkich skontrolowanych zakładach miejsca objęte zakazem palenia były oznaczone znakami graficznymi i słownymi. W związku z realizacją ustawy antytytoniowej do 79 zakładów pracy przekazywano materiały informacyjne dotyczące profilaktyki zdrowotnej w postaci ulotek i broszur. Podczas kontroli w zakładach pracy nie stwierdzono naruszenia zakazu palenia tytoniu, a tym samym nie stosowano sankcji karnych w tym zakresie.

Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Garwolinie.

Przeprowadzono 6 kontroli wspólnie z funkcjonariuszami KPP w Garwolinie w ramach akcji „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”. Ponadto jedna kontrola wymagała obecności funkcjonariusza policji ze względu na utrudnianie kontroli pracownikom PSSE, którzy następnie w związku ze znieważaniem przez właściciela kontrolowanego obiektu złożyli zeznania na Komendzie Powiatowej Policji.

IX. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH WRAZ Z OCENĄ ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Garwolinie w zakresie działań Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, pełniła w 2024 roku nadzór nad 223 placówkami, w tym 141 placówkami nauczania i wychowania oraz 82 placówkami sezonowymi (turnusami/organizatorami wypoczynku).

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży w 2024 r. obejmowała nadzorem żłobki i kluby dziecięce, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego (punkty przedszkolne), szkoły w tym podstawowe i średnie, a także działające w powiecie placówki całodobowe, w tym: młodzieżowy ośrodek socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wsparcia dziennego i placówki wychowania pozaszkolnego.

Oceniano porządkowo-higieniczny, stan sanitarno-techniczny poszczególnych pomieszczeń i wyposażenia, warunki do utrzymania higieny osobistej, do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, ergonomię stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka, czyli dostosowanie mebli do wzrostu dzieci i młodzieży, higieniczną ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych wraz z oceną przerw międzylekcyjnych, możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych, prowadzenie dożywiania w szkołach, warunki profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach, nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i ich mieszaninami w szkołach oraz warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej.

W 2024 roku przeprowadzono 210 kontroli sanitarnych, w tym 170 kontroli w stałych placówkach będących w ewidencji i 40 kontroli w placówkach wypoczynku letniego i zimowego. Skontrolowano 120 placówek, co stanowi 85 % placówek będących w ewidencji. W wyniku kontroli wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące wykonanie zaleceń oraz 2 opinie sanitarne w celach rejestracji działalności. Ponadto wydano 5 decyzji przedłużających termin wykonania zaleceń. Wyegzekwowano 8 decyzji, w tym 7 z lat ubiegłych. Wystosowano 2 wystąpienia pokontrolne w sprawach poprawy stanu higieny procesów nauczania i wychowania. W 2024 r. nie nakładano mandatów karnych.

I. Analiza warunków sanitarno higienicznych:

1) warunki techniczne i porządkowe:

W powiecie garwolińskim nie występują placówki funkcjonujące w budynkach o złym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym.

2) warunki do utrzymania higieny:

- 70 placówek spośród placówek skontrolowanych jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej, 42 placówki posiadają własne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe, systematycznie opróżniane, a 8 placówek posiada własną oczyszczalnię ścieków.
- 3 placówki posiadają własne ujęcie wody – dwie z nich funkcjonują bez wodociągu sieciowego i jest to placówka całodobowa i szkoła specjalna niepubliczna, natomiast 1 – niepubliczny punkt przedszkolny ma podłączenie również do wodociągu sieciowego, ale z niego nie korzysta, ponieważ korzysta wyłącznie z własnego ujęcia

wody. Pozostałe placówki są podłączone do sieci wodociągowej, w których zapewnia się dostęp do zimnej i ciepłej wody.

- w przypadku 1 LO i 2 Zespołów Szkół Ponadpodstawowych stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby uczniów. Spowodowane jest to między innymi zwiększoną liczbą uczniów w danych szkołach w związku z reformą systemu oświaty.

W 2024 r. na terenie powiatu garwolińskiego nastąpiły zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek takie jak:

1) Placówki z rozbudowaną bazą dydaktyczną:

Rozbudowa budynku Publicznego Przedszkola w Miastkowie Kościelnym o dodatkowe pomieszczenia: sale zabaw z przeznaczeniem na pobyt dzieci i sanitariaty.

2) Placówki po remontach generalnych:

Szkoła Podstawowa w Korytnicy – wymiana dachu, docieplenie budynku, wymiana instalacji grzewczej i elektrycznej, montaż pompy ciepła i fotowoltaiki, wymiana stolarki drzwiowej, generalny remont sanitariatów, malowanie pomieszczeń;

Szkoła Podstawowa w Woli Koryckiej – generalny remont sanitariatów.

3) Placówki z modernizowanymi obiektami sportowymi:

Szkoła Podstawowa w Samogoszczy (modernizacja placu zabaw), Szkoła Podstawowa Nr 5 w Garwolinie (modernizacja boiska), Szkoła Podstawowa w Pilawie (modernizacja boiska), Szkoła Podstawowa w Górznie (modernizacja sali gimnastycznej wraz z zapleczem) oraz Zespół Placówek Oświatowych w Parysowie (modernizacja wraz z wymianą urządzeń na placu zabaw przy przedszkolu).

4) Placówki z nowo oddanymi obiektami sportowymi:

Szkoła Podstawowa w Woli Żelechowskiej i Szkoła Podstawowa w Woli Koryckiej – boiska szkolne.

5) Placówki z modernizowanymi blokami żywienia:

Publiczne Przedszkole w Maciejowicach i Publiczna Szkoła Podstawowa w Gocławiu.

6) Placówki nowo otwarte:

Klub Dziecięcy „Pozytywka” w Łaskarzewie.

II. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach.

W powiecie garwolińskim infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w znacznej większości szkół jest zapewniona w, co przedstawia poniższy wykres. W 2024 roku w obiektach poddanych kontroli w tym zakresie stwierdzono, że jedynie 2 placówki nie posiadały infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Placówki te mają jednak możliwość korzystania z sal gimnastycznych należących do innych szkół lub korzystają z miejskich, ewentualnie gminnych obiektów sportowych.

III. Ergonomia, czyli dostosowanie mebli do wzrostu uczniów, zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne oraz ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.

Na układ ruchu i kształtowanie postawy ciała młodego człowieka w dużej mierze wpływa prawidłowo dobrane do wzrostu stanowisko nauki, czyli ergonomiczne meble edukacyjne. Aby zapewnić meble dostosowane do wzrostu i wieku dzieci, zgodnie z zasadami ergonomii, placówki wyposażone są w meble posiadające certyfikaty gwarantujące ich bezpieczeństwo. Nabywanie przez szkoły i inne placówki oświatowo wychowawcze wyposażenia posiadającego certyfikaty jest obowiązkiem nałożonym przez rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Analizę sytuacji w zakresie przeprowadzonych działań kontrolnych pod względem dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci w roku 2024 na terenie powiatu garwolińskiego przedstawia poniższa tabela.

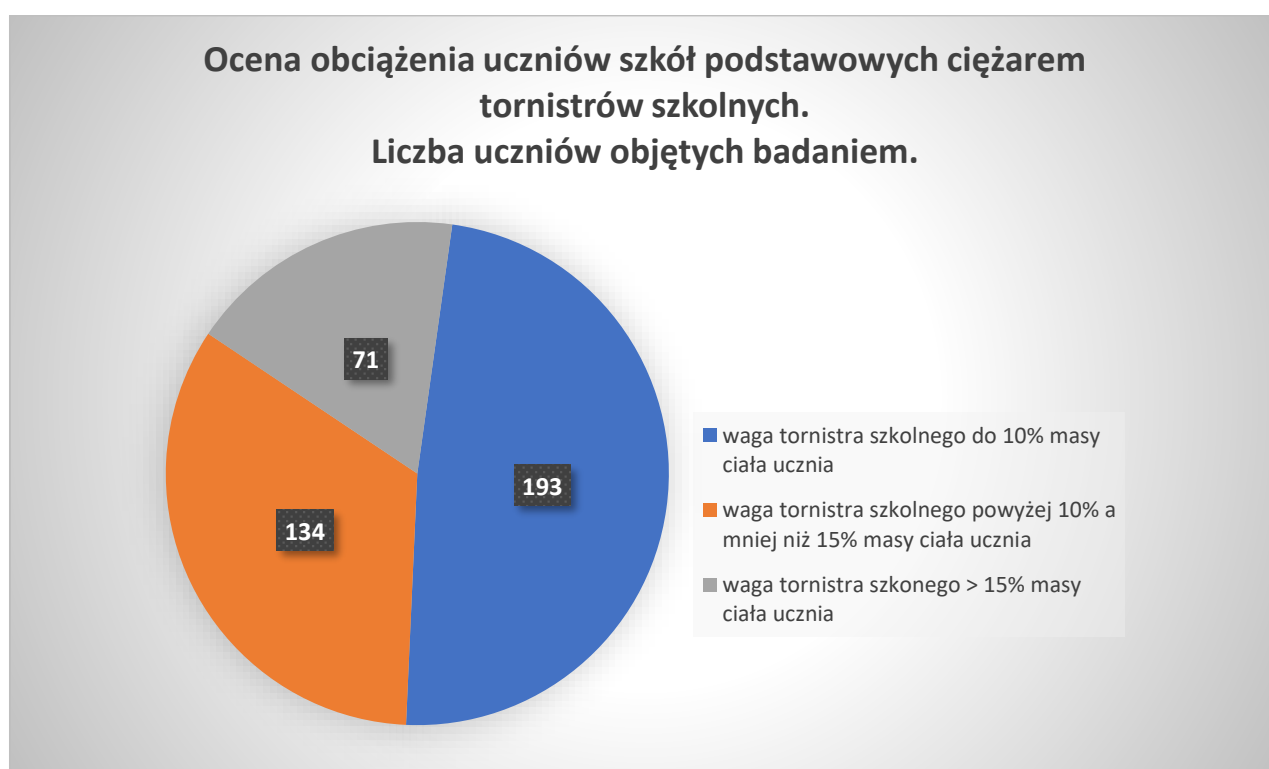
Rodzaj placówek	Oceniono dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków			Stwierdzono nieprawidłowe w ilu placówkach/ ile oddziałów
	w ilu placówkach	w ilu oddziałach	ile stanowisk	
Przedszkola/inne formy wychowania przedszkolnego	19	19	370	1 placówka /1 oddział – 4 stanowiska
Szkoły podstawowe samodzielne	27	48	788	3 placówka / 19 oddziałów - 133 stanowisk
Zespoły szkół	9	10	196	0

Obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych wynika z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Ma to przyczynić się do zmniejszenia obciążenia uczniów ciężarem plecaków szkolnych, a tym samym korzystnie wpływać na kształtowanie postawy ciała. W 2024 r. spośród 62 szkół skontrolowanych w tym zakresie 1 szkoła ponadpodstawowa nie zapewnia miejsca na pozostawienie podręczników w szkole, pozostałe szkoły zapewniły swoim uczniom możliwość pozostawiania podręczników i przyborów

szkolnych w placówkach – były to np. indywidualne szafki z półkami lub inne miejsca np. zbiorowe półki lub zbiorowe szafki w salach lekcyjnych. Działania związane z zapewnieniem miejsc w szkołach na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych w szkołach, mają wpłynąć na zmniejszenie problemów u dzieci i młodzieży z nadmiernym obciążeniem układu mięśniowo-szkieletowego, negatywnie wpływającym na ich rozwój, w tym na powstawanie lub utrwalanie wad postawy.

Jednym z warunków właściwego i normalnego rozwoju fizycznego dziecka jest kształtowanie prawidłowej postawy ciała. Złe nawyki związane z noszeniem zbyt dużego obciążenia na plecach, mogą przyczynić się do bólów kręgosłupa, zmniejszenia pojemności płuc i nieprawidłowej postawy ciała, a w efekcie doprowadzić do poważnych schorzeń ortopedycznych i neurologicznych. W 2024 r. przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 2 szkołach podstawowych. Badaniom poddano 398 uczniów i zważono 398 plecaków.

Analizę sytuacji przedstawia poniższy wykres.

IV. Higiena procesu nauczania w tygodniowych planach zajęć lekcyjnych

Prawidłowo skonstruowany rozkład zajęć lekcyjnych wpływa na zdrowie uczniów, proces nauczania i osiągnięte przez uczniów wyniki w nauce. Równomierne rozłożenie zajęć można osiągnąć przez rozpoczynanie zajęć o stałej porze oraz rozplanowanie zajęć tak, aby różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy poszczególnymi dniami tygodnia nie były większe niż 1 godzina. Największe trudności w prawidłowym zaplanowaniu zajęć szkolnych mają te placówki, które ze względu na zbyt małą bazę lokalową (liczbę sal lekcyjnych) w stosunku do liczby uczniów i liczby oddziałów, są zmuszone do pracy w systemie zmianowym.

Poniższa tabela przedstawia skontrolowane placówki pracujące w systemie dwuzmianowym.

Liczba szkół skontrolowanych pracujących w systemie zmianowym	Rok 2023	Rok 2024
Szkoły podstawowe	6	7
Licea ogólnokształcące	0	0
Technika	0	0
Szkoły branżowe I i II stopnia	0	0
Zespoły szkół	2	1
RAZEM	8	8

W 2024 roku poddano kontroli rozkłady zajęć lekcyjnych w 40 szkołach podstawowych, 15 zespołach szkół i 1 LO. Nieprawidłowe rozkłady zajęć oceniane pod względem higieny pracy ucznia stwierdzono w 2 szkołach podstawowych i w 1 zespole szkół. Analizę i wnioski przekazano kontrolowanym placówkom.

V. Sytuacja w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży

W powiecie garwolińskim w większości szkół zapewnia się uczniom możliwość spożywania ciepłego posiłku. W 2024 roku 36 szkół podstawowych zapewniało uczniom możliwość spożycia ciepłego posiłku, z którego skorzystało łącznie 6078 uczniów, w tym 6008 uczniów korzystało z pełnych obiadów, a 70 uczniów - z posiłków jednodaniowych. Z dofinansowania posiłków korzystało w szkołach podstawowych 426 uczniów.

W 2024 roku 14 zespołów szkół zapewniało możliwość spożywania ciepłego posiłku w formie pełnego obiadu, z którego korzystało 2520 uczniów, w tym 160 uczniów korzystało z dofinansowania.

Ponadto w 7 szkołach podstawowych i w 3 zespołach szkół funkcjonowały sklepiki szkolne, natomiast w 8 szkołach podstawowych i w 2 zespołach szkół zapewniono automaty z żywnością, których asortyment spełniał wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154).

VI. Ocena przygotowania i przebiegu wypoczynku dzieci i młodzieży w 2024 r.

W 2024 r. w elektronicznej bazie wypoczynku na stronie MEN zostało zarejestrowanych 61 organizatorów wypoczynku letniego (w tym 31 w obiektach całorocznych usług hotelarskich, 4 w obiektach sezonowych, 9 obozów pod namiotami i 17 formy wypoczynku w miejscu zamieszkania) oraz 21 organizatorów wypoczynku zimowego (w tym 9 w obiektach całorocznych usług hotelarskich, 5 w obiektach sezonowych, oraz 7 formy wypoczynku w miejscu zamieszkania).

W wyniku działań w ramach nadzoru nad wypoczynkiem letnim i zimowym **skontrolowano** w aspekcie wymagań sanitarno-higienicznych **40 turnusów wypoczynku zimowego i letniego**, w tym:

- **29 turnusów/organizatorów wypoczynku zimowego i letniego** dla dzieci i młodzieży zorganizowanego w formie wyjazdowej, z których skorzystało łącznie **1261 uczestników**,

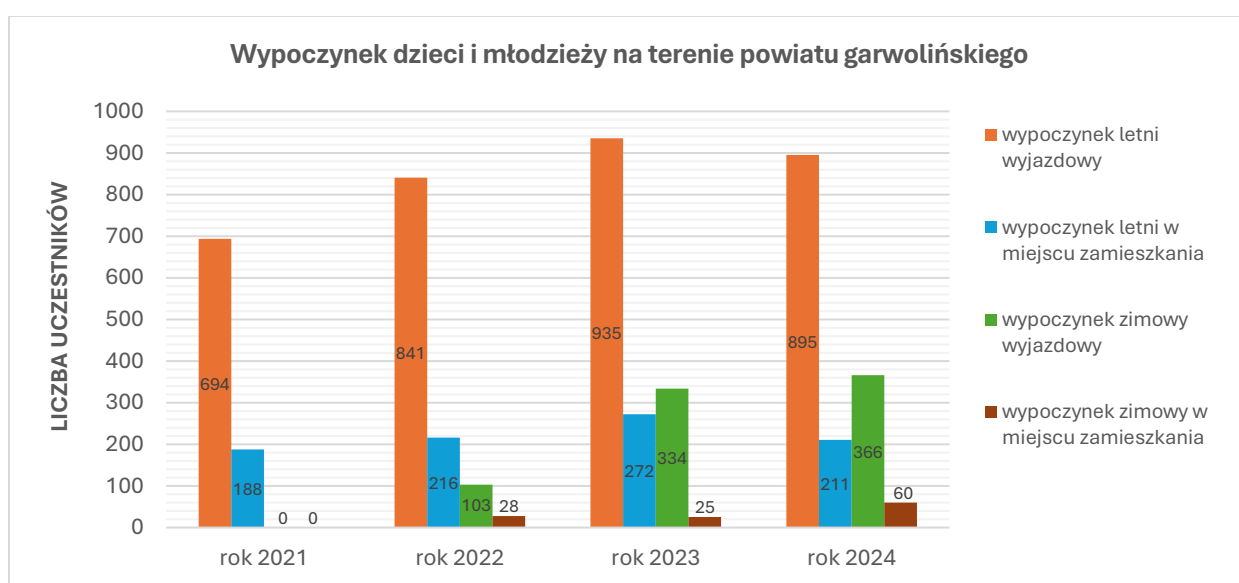
- **11 turnusów wypoczynku zimowego i letniego w miejscu zamieszkania, z których skorzystało 271 uczestników.**

W 2024 r. z wypoczynku letniego (kolonie, obozy i półkolonie) ogółem w skontrolowanych placówkach korzystało 1106 uczestników, w 2023 r. - 1207 uczestników, w 2022 r. - 1057 uczestników.

W 2024 r. z wypoczynku zimowego w skontrolowanych placówkach korzystało 426 uczestników, w 2023 r. 359 uczestników, w 2022 r. - 131 uczestników.

Ogółem w 2024 r. na terenie powiatu garwolińskiego w skontrolowanych placówkach wypoczywało 1532 uczestników wypoczynku letniego i zimowego, w 2023 r. - 1566 uczestników, w 2022 r. - 1188 uczestników.

Liczbę uczestników wypoczynku w skontrolowanych placówkach latach 2021 – 2024 przedstawia poniższy wykres.

W ramach akcji: „Bezpieczne Wakacje 2024” współpracę podjęto z Komendą Powiatową Policji w Garwolinie, Państwową Strażą Pożarną w Garwolinie i Kuratorium Oświaty w Warszawie, Delegaturą w Siedlcach.

VII. Inne działania Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży:

Pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzili także nadzór nad stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkolnych pracowniach i klasopracowniach chemicznych. W 2024 r. skontrolowano 39 klasopracowni chemicznych, w których oceniano realizację wymogów w ww. zakresie. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W zakresie nadzoru nad placówkami oświatowo-wychowawczymi oraz nadzoru nad placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży, Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży prowadziła działania kontrolne i edukacyjne. W związku z powyższym podczas każdej kontroli przeprowadzonej w stałych placówkach nauczania i wychowania oraz w placówkach wypoczynku zwracano szczególną uwagę na zapewnienie w placówkach środków higieny osobistej oraz częste wietrzenie pomieszczeń zarówno w okresie letnim jak też zimowym. Ponadto współpracowano z innymi komórkami nadzoru PSSE w Garwolinie. Współpraca ta była prowadzona w zależności od potrzeb i problemów i sprowadzała się do konsultacji i poradnictwa oraz do kontroli w nadzorowanych obiektach dla dzieci i młodzieży.

W sposób szczególny w 2024 r. współpracowano z:

1. BŻ (3 wspólne kontrole placówek, w których prowadzone jest dożywianie oraz 8 wspólnych kontroli placówek wypoczynku) oraz współpracowano także w czasie opracowywania informacji skierowanej do dyrektorów szkół i pozostałych placówek oświatowo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu garwolińskiego, przypominające o zakazie sprzedaży napojów energetyzujących na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.
2. ZNS (3 wspólne kontrole podczas odbiorów technicznych),
3. HP (1 wspólna kontrola warsztatów szkolnych),
4. OZ (2 wspólne kontrole/ wizytacje, każdy w swoim zakresie w placówkach nauczania i wychowania, oraz 27 wspólnych kontroli/wizytacji każdy w swoim zakresie w placówkach wypoczynku).
5. HK (1 wspólna kontrola każdy w swoim zakresie w placówkach wypoczynku, ponadto pozyskiwano informacje dotyczące jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli w ramach akcji letniej oraz dotyczące wyników badań wody użytkowej w placówkach wypoczynku posiadających własne ujęcie wody),
6. EP- nie przeprowadzano wspólnych kontroli w 2024 r., lecz współpracowano podejmując działania związane w ramach programu szczepień przeciw wirusowi brodawczaka, ludzkiego HPV oraz w ramach opracowania informacji skierowanej do dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu garwolińskiego (w celu ich dalszego rozpropagowania wśród rodziców), na temat występowania znacznego wzrostu liczby zachorowań na krztusiec w Polsce.

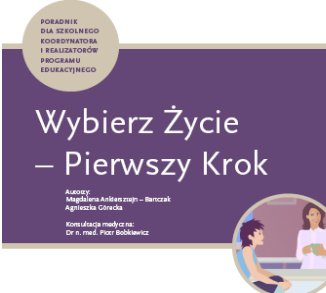
Z Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia współpracowano także w ramach organizacji XXX Festiwalu Piosenki o Zdrowiu.

Podczas bieżących kontroli sanitarnych wypoczynku przeprowadzanych bez udziału OZiPZ pozostawiano w placówkach wielotematyczne ulotki informacyjne.

X. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

1. Interwencje programowe.

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS” 	Ograniczanie zagrożeń i szkód zdrowotnych wynikających z epidemii HIV/AIDS i innych zakażeń przenoszonych drogą płciową.	Środowiska szkół podstawowych, ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Główna Pedagogiczna, pracownicy placówek oświatowych. Środowiska podmiotów leczniczych. Treści programowe zostały dostosowane do poszczególnych odbiorców.	Rozmowy informacyjne/ instruktażowe, poradnictwo, spotkania edukacyjne, dystrybucja materiałów informacyjnych, publikacje na stronie internetowej, stoiska z materiałami informacyjnymi oraz tematyczne wystawy w holu PSSE w Garwolinie.	7953
„Bieg po zdrowie” 	Opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.	Środowiska szkół podstawowych - uczniowie klas IV i ich rodzice, Główna Pedagogiczna, pracownicy placówki.	Wizytacje. Dyskusja, wymiana doświadczeń, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Dystrybucja materiałów.	5060
ARS, czyli jak dbać o miłość? 	Ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.	Młodzież w wieku 15-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Główna Pedagogiczna, pracownicy placówki.	Pogadanka, wykład, film edukacyjny, prezentacja, rozmowy, projekty, praca w grupach z nauczycielami.	1444

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
„Skąd się biorą produkty ekologiczne” Źródło: https://www.gov.pl/web/gis/ska-d-sie-biora-produkty-ekologiczne--nowy-ogolnopolski-program-educacyjny-dla-przedszkoli	Zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.	Dzieci w wieku 5-6 lat, rodzice dzieci, Grona Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Słowne: rozmowa, zagadki. Wzrokowe: oglądanie filmu, obserwacja. Czynnościowe: budowanie piramidy. Rozmowy instruktażowe, ekspozycje wizualne, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych, dystrybucja materiałów.	4690
„Czyste powietrze wokół nas” Źródło: https://www.gov.pl/web/gis/czyste-powietrze-wokol-nas--program-educacyjny-dla-przedszkolakow	Wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą papierosy w ich obecności oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.	Dzieci w wieku 5-6 lat, rodzice dzieci, Grona Pedagogiczne, pracownicy placówki.	Wycieczka, piosenka, malowanki, zabawa/ praca zmysłów, zabawa relaksująca, rysunki, ćwiczenie asertywności. Rozmowy instruktażowe, ekspozycje wizualne, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych, dystrybucja materiałów,	1525
„Wybierz Życie – Pierwszy Krok” Źródło: https://www.gwiazdanadziei.pl/szkolenia2	Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i wpływu wirusa HPV na jego powstawanie. Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.	Młodzież w wieku 16-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grona Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Porady/ rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, projekcje filmu, wizytacje, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	5061

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
„Zdrowe piersi są OK!” Źródło: https://www.gov.pl/web/wsse-warszawa/okspz-zdrowe-piersi-sa-ok	Kształtowanie wśród dziewcząt nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie oraz popularyzacja tych nawyków wśród kobiet z ich najbliższego otoczenia.	Młodzieży w wieku 16-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Porady/ rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, wizytacje, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	2306
„Znamię! Znam je?” Źródło: https://www.gwiazdanadziei.pl/szkolenia2	Budowanie świadomości, odpowiedzialnych zachowań oraz prozdrowotnych postaw wśród młodzieży w obliczu nowotworu czerniaka.	Młodzież w wieku 16-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Prezentacja, makieta, film, prelekcje, dyskusje, pokazy, analiza przypadków, samoobserwacja skóry, quiz, specjalistyczne wykłady online, porady/ rozmowy instruktażowe, dystrybucja programowych materiałów	6602
„Podstępne WZW” Źródło: https://www.gwiazdanadziei.pl/szkolenia2	Podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych oraz przeciwdziałanie chorobom zakaźnym.	Młodzież w wieku 16-19 lat w szkołach ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Inni odbiorcy programu po dostosowaniu treści i form przekazu.	Tematyczne filmy/ specjalistyczne wykłady, merytoryczna prezentacja, prelekcje, rozmowy instruktażowe/ poradnictwo, dystrybucja tematycznych materiałów, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	5684

Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami” Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-garwolin/chron-sie-przed-kleszczami	Podniesienie poziomu wiedzy o chorobach odkleszczowych oraz poznanie sposobów zapobiegania chorobom odkleszczowym. Uświadomienie wagi problemu ukąszeń przez kleszcze.	Środowiska przedszkolne, szkół podstawowych, rodzice dzieci uczestniczących w programie, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Środowiska podmiotów leczniczych. Ogół społeczeństwa.	Tematyczne filmy/, merytoryczna prezentacja, prelekcje, wykład interaktywny, dyskusja, wchodzenie w rolę, analizowanie i rozwiązywanie problemów, rozmowy instruktażowe/ poradnictwo, dystrybucja tematycznych materiałów, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	11590
Trzymaj Formę! Źródło: https://www.gov.pl/web/gis/trzymaj-forme--program-educacyjny-o-zbilansowanym-odzywianiu-i-aktywnosci	Pogłębienie wiedzy o znaczeniu prawidłowo zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka. Kształtowanie postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią jakością zdrowotną żywności i aktywnością fizyczną. Dostarczenie wiedzy o informacjach zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych i umiejętności korzystania z nich.	Uczniowie klas V – VIII szkół podstawowych.	Grupowe zajęcia aktywizujące na temat: aktywności fizycznej w codziennym życiu (nauka ćwiczeń i zachęcanie do innych form aktywności fizycznej) oraz zasad zdrowego odżywiania z zastosowaniem zbilansowanej diety. Rozmowy instruktażowe, ekspozycje wizualne, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych, dystrybucja materiałów.	12158
Nie pal przy mnie, proszę	Zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.	Środowiska przedszkolne, szkół podstawowych, rodzice dzieci uczestniczących w programie, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Środowiska podmiotów leczniczych. Ogół społeczeństwa.	Porady/ rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, wizytacje, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	1742

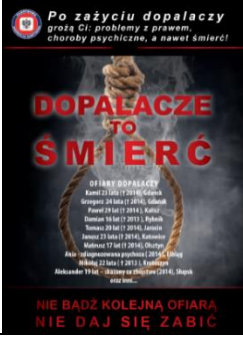

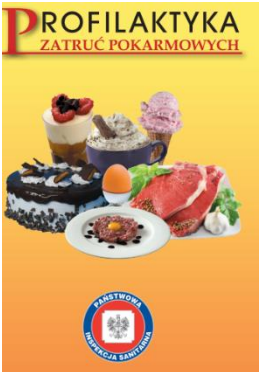
Nazwa interwencji programowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Znajdź właściwe rozwiązanie Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-opatow/znajdz-wlasciwe-rozwiazanie	Zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej. Zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, na temat zagrożeń płynących z czynnego i biernego palenia tytoniu, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich oraz postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia.	Adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej.	Porady/ rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, wizytacje, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	771
#ŻyjDobrze #ŻyjDobrze Źródło: https://www.gov.pl/web/wsse-warszawa/zyjdobrze	Prozdrowotna kampania została zainicjowana, aby zachęcić kobiety i mężczyzn do wprowadzenia zmian na lepsze w swoim życiu po pandemii koronawirusa	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe. Dystrybucja materiałów. Ekspozycja wizualna. Spotkania edukacyjne. Publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych. Szkolenie dla nauczycieli	4843

2. Interwencje nieprogramowe.

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Światowy Dzień Zdrowia Źródło: https://www.who.int/campaigns/75-years-of-improving-public-health	Tegoroczne hasło Światowego Dnia Zdrowia - „ Zdrowie dla wszystkich ” zakłada, że wszyscy ludzie powinni cieszyć się dobrym zdrowiem i żyć pełnią życia w spokojnym, dostatnim i zrównoważonym świecie. Jest to podstawowe prawo każdego człowieka.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe, ekspozycje wizualne, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych.	8694
Światowy Dzień bez Tytoniu Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-limanowa/swiatowy-dzien-bez-tytoniu-2023	Zwrócenie uwagi całego świata na powszechność palenia papierosów oraz jego negatywne skutki zdrowotne. Tegoroczne hasło ogłoszone przez Europejskie Biuro Światowej Organizacji Zdrowia brzmi: „ Potrzebujemy żywności, nie tytoniu ”.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe, ekspozycje wizualne, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych, dystrybucja materiałów.	605
Światowy Dzień Rzucania Palenia Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-swidnica/swiatowy-dzien-rzucania-palenia-tytoniu---17-listopada-2022-r	Zwrócenie uwagi całego społeczeństwa globalnie i lokalnie na skutki palenia tytoniu, a w ostatnich latach również e-papierosów. Zachęcanie osób palących do zaprzestania palenia oraz zwrócenie uwagi na fakt, że osoby niepalące mają prawo do przebywania w przestrzeni publicznej wolnej od dymu tytoniowego.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe, ekspozycje wizualne, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych, dystrybucja materiałów.	498

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Profilaktyka używania zastępczych środków psychoaktywnych 	Zwiększenie świadomości na temat rosnącego problemu stosowania zastępczych środków psychoaktywnych, szczególnie wśród młodzieży.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów spotkania edukacyjne, ekspozycja wizualna.	1207
Profilaktyka chorób układu pokarmowego (Salmonellozy) oraz odzwierzęcych chorób człowieka (wścieklizny, toksokarozy, bąblowca wielojamowego) 	Pogłębianie wiedzy na temat chorób układu pokarmowego i krwionośnego.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów spotkania edukacyjne, ekspozycja wizualna.	1317
Profilaktyka zatruć grzybami 	Przypominanie zasad bezpiecznego grzybobrania. Przypomnienie o tragicznych skutkach zatruć grzybami.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Pogadanki, dystrybucja materiałów, ekspozycje wizualne, rozmowy instruktażowe, spotkania edukacyjne.	2163

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Profilaktyka zatruć pokarmowych 	Zgłębianie wiedzy na temat przechowywania żywności.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Spotkania edukacyjne, ekspozycje wizualne, rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych.	1210
Profilaktyka grypy 	Poszerzanie wiedzy na temat negatywnych skutków jakie niesie za sobą grypa i powikłania po chorobie. Promowanie szczepień ochronnych.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Spotkania edukacyjne, ekspozycje wizualne, rozmowy instruktażowe, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych, dystrybucja materiałów.	939
Europejski Tydzień Szczepień i inne tematy związane z promocją szczepień Źródło: https://szczepienia.pzh.gov.pl/dlugie-zycie-dla-wszystkich-to-haslo-tegorocznego-europejskiego-tygodnia-szczepien/	Koncentruje się na ochronie zdrowia ludzi w każdym wieku i o różnym pochodzeniu oraz przypomina o znaczeniu szczepionek na przestrzeni lat.	Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Ekspozycje wizualne, rozmowy instruktażowe, publikacje na stronie internetowej i portalach społecznościowych, dystrybucja materiałów.	4308

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Europejski dzień wiedzy o antybiotykach Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-glogow/europejski-dzien-wiedzy-o-antybiotykach-2022	Ma na celu zwrócenie uwagi i podniesienie świadomości społeczeństwa jak poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego stanowi zjawisko narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe. Dystrybucja materiałów. Publikacje na stronie internetowej PSSE Garwolin i portalach społecznościowych. Ekspozycje wizualne. Szkolenie dla nauczycieli.	1570
Zapobieganie wszawicy	Przypominanie i poszerzanie wiedzy na temat wszawicy. Propagowanie wiedzy na temat leczenia wszawicy.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Wizytacje, pogadanki, rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie, informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	1395
Bezpieczne Ferie Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-garwolin/ferie-zimowe-2023	Zwiększenie świadomości i uniknięcie negatywnych zdarzeń w czasie spędzania ferii zimowych.	Organizatorzy i uczestnicy wypoczynku podczas ferii zimowych, osoby korzystające z wypoczynku zimowego i zimowych atrakcji.	Wizytacje, porady/rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie, informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	9999
Bezpieczne Wakacje Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-garwolin/bezpieczne-wakacje-w-powiecie-garwolinskim-pod-okiem-panstwowej-inspekcji-sanitarnej	Uwrażliwienie społeczeństwa na niebezpieczeństwa mogące zaistnieć podczas wakacyjnego wypoczynku.	Organizatorzy i uczestnicy wypoczynku podczas wakacji, osoby korzystające z wypoczynku i wakacyjnych atrakcji.	Wizytacje, porady/rozmowy instruktażowe, dystrybucja materiałów, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie, informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	7959

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Profilaktyka wad postawy i schorzeń układu kostnego u dzieci i młodzieży Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-starogard-gdanski/profilaktyka-wad-postawy	Zwrócenie uwagi na narastający problem wad postawy wśród dzieci i młodzieży.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Uczniowie Przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe. Dystrybucja materiałów. Pogadanki. Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	669
Bezpieczny Senior Źródło: https://www.gov.pl/web/rodzina/start-kampanii-bezpieczny-senior-minister-malag-badzmy-solidarni	Podniesienie wiedzy seniorów w tematach: Zdrowie psychiczne, aktywność fizyczna, higiena, zdrowe żywienie, profilaktyka, pierwsza pomoc.	Seniorzy z powiatu garwolińskiego.	Powiatowy Dzień Seniora – spotkanie edukacyjne połączone z multimedialną prezentacją.	1428
Edukacja w zakresie potrzeby kształtowania właściwych relacji rówieśniczych, a tym samym zapobieganie stanom apatii, depresji i przemocy 	Kształtowanie postaw komunikacji interpersonalnej i szacunku w grupie rówieśniczej oraz osób dorosłych.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, dzieci z przedszkola. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Dystrybucja materiałów. Pogadanki. Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych. Ekspozycje wizualne, Rozmowy instruktażowe.	2150

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Konkurs „Leśne inspiracje” Źródło: https://www.gov.pl/web/wsse-warszawa/trwa-ix-edycja-wojewodzkiego-konkursu-fotograficznego-pt-lesne-inspiracje	Uwrażliwienie młodzieży na piękno przyrody poprzez fotografię.	Konkurs skierowany do uczniów szkół podstawowych z klas VI, VII i VIII w roku szkolnym 2023/2024	Popularyzacja konkursu w szkołach podstawowych.	382
EFSA Wybieraj Bezpieczną Żywność EFSA PIORiN #PlantHealt4Life Źródło: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/efsa_pl	Podniesienie wiedzy na temat żywności. Zapoznanie z oznaczeniami żywności. Zwiększenie świadomości wyboru bezpiecznej i zdrowej żywności.	Środowiska szkół przedszkolnych, podstawowych, ponadpodstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne, pracownicy placówki. Środowiska podmiotów leczniczych. Treści programowe zostały dostosowane do poszczególnych odbiorców.	Tematyczne filmy/, merytoryczna prezentacja, pogadanki, prelekcje, wykład interaktywny, dyskusja, wchodzenie w rolę, analizowanie i rozwiązywanie problemów, rozmowy instruktażowe/ poradnictwo, dystrybucja tematycznych materiałów, tematyczna wystawa w PSSE w Garwolinie.	5723
Zwiększenie świadomości w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu 	Działania mające na celu podniesienie wiedzy i świadomości społecznych aspektów spożywania alkoholu.	Dyrektorzy i Grono Pedagogiczne wizytowanych placówek oświatowych. Klienci PSSE w Garwolinie. Odbiorcy treści publikowanych na stronie internetowej i portalach społecznościowych PSSE w Garwolinie.	Rozmowy instruktażowe. Dystrybucja materiałów. Ekspozycja wizualna.	955

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Festiwal Piosenki o Zdrowiu 	Motywowanie dzieci i młodzieży do dbania o zdrowie, zainspirowanie ich tematyką zdrowotną, propagowanie zdrowego odżywiania, profilaktyki nałogów, profilaktyki chorób, higieny osobistej oraz bezpiecznego wypoczynku, poprzez połączenie atmosfery zabawy z popularyzacją treści prozdrowotnych.	Środowiska szkół przedszkolnych, podstawowych, rodzice uczniów, Grono Pedagogiczne.	Dystrybucja materiałów. Poradnictwo. Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych. Organizacja festiwalu.	3393
Profilaktyka chorób onkologicznych Krajowy Rejestr Nowotworów Źródło: https://onkologia.org.pl/pl	Działania mające na celu podniesienie wiedzy i świadomości społeczeństwa odnośnie chorób nowotworowych i czynników zachorowania.	Szerokie grono odbiorców, w każdym wieku, edukacja dostosowana do wieku odbiorców.	Dystrybucja materiałów. Poradnictwo. Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	2669
Pierwsza pomoc: "My ratujemy - Ktoś nas ratuje" 	Przekazanie praktycznych umiejętności i wiedzy w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.	Akcja skierowana jest do szerokiego grona odbiorców w każdym wieku.	Rozmowy instruktażowe. Dystrybucja materiałów. Ekspozycja wizualna. Spotkania edukacyjne. Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	246

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Autorski Projekt „Bezpieczeństwo zdrowotne zaczyna się od wiedzy” Odzwierżące choroby zakaźne człowieka	Projekt edukacyjny o szerokiej tematyce dotyczącej profilaktyki chorób i zakażeń.	Projekt dla odbiorców w każdym wieku.	Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych. Spotkania edukacyjne. Szkolenie, wizytacje, diagnozy.	315
Działania w zakresie podnoszenia świadomości na temat bakterii <i>Legionella</i> i bakterii <i>Enterokoki</i> (paciorkowce kałowe) Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-garwolin/komunikat-w-sprawie-jakosci-wody-z-wodociagu-publicznego-melanow	Edukacja społeczeństwa na temat legionellozy i enterokoków	Szerokie grono odbiorców, edukacja dostosowana do wieku odbiorców.	Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	99
Zagrożenia zdrowotne spowodowane kontaktem z wodą z fontann: <i>Fontanny oglądaj i podziwiaj z daleka! Nie dotykaj wody z fontanny!</i> Źródło: https://www.gov.pl/web/psse-garwolin/fontanny-ogladaj-i-podziwiaj-z-daleka	Edukacja społeczeństwa na temat zagrożeń wynikających z kąpieli w fontannach.	Szerokie grono odbiorców, w każdym wieku, edukacja dostosowana do wieku odbiorców.	Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	916

Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel programu/ Cel działania	Adresaci	Formy realizacji zadań programowych	Liczba odbiorców
Zagrożenia zdrowotne spowodowane kontaktem z Barszczem Sosnowskiego Źródło: https://www.gov.pl/web/wsse-katowice/barszcz-sosnowskiego	Edukacja społeczeństwa na temat niebezpieczeństw i skutków zdrowotnych po kontakcie z barszczem Sosnowskiego.	Szerokie grono odbiorców, w każdym wieku, edukacja dostosowana do wieku odbiorców.	Informacje na stronie internetowej PSSE w Garwolinie i portalach społecznościowych.	916

Powyższe działania prozdrowotne były kierowane do różnych grup wiekowych mieszkańców powiatu garwolińskiego poprzez: spotkania edukacyjne, prezentacje multimedialne, rozmowy instruktażowe, prelekcje, ekspozycje wizualne, stoiska informacyjne, stronę internetową, media społecznościowe: X, Facebook oraz dystrybucję materiałów.

W 2024 r. ofertę edukacyjną zrealizowano w stosunku do ponad **136 tysięcy odbiorców**.

Ważnym narzędziem w popularyzacji wiedzy o zdrowiu były tematyczne publikacje w mediach społecznościowych PSSE w Garwolinie, stronie internetowej, X, Facebooku, co znacznie zwiększyło liczbę odbiorców.

Autorską formą prozdrowotnych działań edukacyjnych w 2024 r. był autorski projekt pod hasłem „**Bezpieczeństwo zdrowotne zaczyna się od wiedzy**”. Służył poszerzeniu wiedzy społeczeństwa w zakresie zdrowego stylu życia i profilaktyki oraz ułatwieniu przedsiębiorcom dostępu do przepisów prawa wymaganych dla danej działalności, a także pomoc w ich rozumieniu.

Projekt, który został opracowany w 2023 r. i kontynuowany w 2024 r. obejmował bloki tematyczne takie jak:

1. Odzwierzęce choroby człowieka: Salmonelloza i inne choroby przenoszone drogą pokarmową, toksokaroza, toksoplazmoza, bąblowiec wielojamowy, wścieklizna, wszawica.
2. Dezynfekcja i sterylizacja w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu w praktyce zgodnie z wymaganiami (Zapobieganie zakażeniom w salonach fryzjerskich i gabinetach beauty. Zapobieganie zakażeniom poprzez prawidłową dezynfekcję i higienę zabawek. Zapobieganie zakażeniom związanych z opieką zdrowotną w gabinetach stomatologicznych i zabiegowych).
3. Wścieklizna groźna choroba zakaźna.
4. Czynniki rakotwórcze w środowisku pracy.
5. Przygotowanie obiektu do prowadzenia działalności gospodarczej nadzorowanej przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Całokształt działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia był ważny, jest ważny i pozostaje istotny w uświadamianiu społeczeństwa powiatu garwolińskiego w wielu aspektach zdrowia publicznego jednostki.

Przeprowadzone spotkania edukacyjne, rozmowy instruktażowe, publikacje, wystawy, pokazy na temat prawidłowego odżywiania się dzieci, młodzieży i seniorów, potrzeb wzmacniania i zachowania sprawności fizycznej, tworzenia sposobów odporności psychicznej oraz umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, budowania prawidłowych relacji życzliwości i zaufania wśród dzieci i młodzieży, czy zapobiegania chorobom zakaźnym, w tym poprzez wykonawstwo szczepień ochronnych, wzbudzały uwagę i zainteresowanie dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w 2024 r. dla Seniorów z powiatu garwolińskiego przeprowadzili 2 wykłady połączone z prezentacją multimedialną. W czasie tych spotkań odbyło się również wiele rozmów indywidualnych z Seniorami. Tematy spotkań były wskazane przez Kluby Seniorów zgodnie z potrzebami zdrowotnymi.

Liczne rozmowy z dyrektorami i nauczycielami w placówkach oświatowych oraz personelem medycznym w podmiotach leczniczych, potwierdziły przydatność podejmowanych działań edukacyjnych oraz potrzebę ich kontynuacji. Przedstawiciele wizytowanych placówek chętnie korzystali ze wsparcia merytorycznego i dydaktycznego PSSE w Garwolinie.

XI. WNIOSKI

1. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2024 r. wydała łącznie 155 opinii sanitarnych, co jest tendencją wzrostową w porównaniu do 2023 roku, w którym wydano 122 opinie, nieznacznie zmalała ilość zakończonych inwestycji (w 2024 roku wydano 57 opinii dopuszczających do użytkowania, a w roku 2023 było 67 takich opinii).
2. W roku 2024 w związku z nowelizacją ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024, poz. 1130, z późn. zm.), na podstawie art. 53 ust. 4 pkt 2a i art. 64, wydano 25 postanowień dla uzgadnianych projektów decyzji o warunkach zabudowy, w tym 12 dotyczących projektu uzgodnienia lokalizacji inwestycji celu publicznego, na 935 wszystkich wniosków.
3. W placówkach oświatowych i w szpitalach nastąpiła znaczna poprawa w zakresie przestrzegania zasad prawidłowego układania jadłospisów.
4. Ustawiczna edukacja wszystkich uczestników łańcucha żywnościowego, producentów oraz dystrybutorów żywności wpłynie na wysoki poziom ochrony konsumentów na rynku żywności w kontekście zmieniających się regulacji prawnych i pojawiania się nowych zagrożeń.
5. W 2024 roku odnotowano znaczący wzrost liczby zachorowań na niektóre choroby zakaźne w porównaniu do 2023 roku, takich jak grypa, krztusiec, RSV, płonica.
6. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą w powiecie garwolińskim w 2024 roku wykazuje, że placówki spełniają wymagania sanitarno-higieniczne oraz posiadają wymagane procedury zapobiegające zakażeniom.
7. W ramach nadzoru nad szczepieniami ochronnymi, PSSE w Garwolinie prowadziło nadzór w 26 punktach szczepień. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji szczepień, przechowywania szczepionek i monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych do przechowywania preparatów szczepionkowych. Placówki podczas odbioru szczepionek z PSSE w Garwolinie zachowują Zasady Łańcucha Chłodniczego.
8. Celem jest zwiększenie wiedzy na temat skuteczności szczepień ochronnych i Niepożądanych Odczynów poszczepiennych wśród rodziców i opiekunów, a także wypracowanie wspólnych, skutecznych rozwiązań z lekarzami w POZ, dotyczących zwiększenia zgłaszalności dzieci i młodzieży na obowiązkowe szczepienia ochronne.
9. Powstają nowe obiekty sportowe i placówki opieki nad dziećmi do lat 3.
10. Teren powiatu garwolińskiego jest chętnie wybierany do wypoczynku dzieci i młodzieży, lecz w 2024 r. łącznie zarejestrowano mniejszą liczbę turnusów wypoczynku letniego i zimowego w stosunku do roku poprzedniego.
11. Na podległym terenie stan sanitarny urządzeń wodnych oraz obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, w szczególności stan techniczny hydroforni.
12. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej również ulega poprawie. Powstają nowe zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej.
13. Podczas kontroli w nadzorowanych zakładach pracy nie stwierdzono rażących uchybień sanitarno-higienicznych, które stwarzałyby zagrożenie dla zdrowia lub życia pracowników.
14. Na terenie powiatu garwolińskiego wzrasta liczba nowych zakładów pracy (nadzorem objęto 6 nowych zakładów pracy).
15. W porównaniu do roku ubiegłego w 2024 r. wzrosła o 4 przypadki liczba stwierdzonych chorób zawodowych.